

ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

Պ Ա Շ Տ Ո Ն Ա Կ Ա Ն Տ Ե Ղ Ե Կ Ա Գ Ի Ր

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՏԱՍՆԵՐԵՔԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ 06(320) 17.03.2017թ.

Բ Ո Վ Ա Ն Դ Ա Կ ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն

	ՅՈԹԵՐՈՐԴ ԲԱԺԻՆ	
	ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ	
31	«Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարության 2011 թվականի ապրիլի 26-ի N 261-Ն որոշման մեջ փոփոխություն կատարելու մասին» ԼՂՀ կառավարության N 112-Ն որոշումը.....	2
32	«Հողերի նպատակային նշանակությունը փոխելու մասին» ԼՂՀ կառավարության N 138-Ն որոշումը.....	3
33	«Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարության 2004 թվականի մայիսի 26-ի N 201 որոշման մեջ փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ԼՂՀ կառավարության N 147-Ն որոշումը.....	4
34	«Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության Շուշիի շրջանի պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների պետական ցուցակը հաստատելու և Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարության 1998 թվականի սեպտեմբերի 15-ի N 185 որոշումն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին» ԼՂՀ կառավարության N 154-Ն որոշումը.....	9
35	««Տյաք» պետական պատմամշակութային արգելոց ստեղծելու և դրա կանոնադրությունը հաստատելու մասին» ԼՂՀ կառավարության N 155-Ն որոշումը.....	34
36	«Ձկնորսության արտադրանքի հիգիենային ներկայացվող առանձնակի պահանջների տեխնիկական կանոնակարգը հաստատելու մասին» ԼՂՀ կառավարության N 157-Ն որոշումը....	37
37	«Ջորահավաքային մարմինների օրինակելի կանոնադրությունը հաստատելու մասին» ԼՂՀ կառավարության N 161-Ն որոշումը....	43
38	«Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարության 2012 թվականի մայիսի 29-ի N 344-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ կատարելու մասին» ԼՂՀ կառավարության N 169-Ն որոշումը.....	47
39	«Խմելու և ոռոգման ջրի մատակարարման ծառայությունների սուբսիդավորման առավելագույն չափերի մասին» ԼՂՀ կառավարության N 172-Ն որոշումը.....	48
40	«Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարության 2015 թվականի մայիսի 26-ի N 306-Ն որոշման մեջ լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» ԼՂՀ կառավարության N 175-Ն որոշումը.....	50
41	«Հողերի նպատակային նշանակությունը փոխելու մասին» ԼՂՀ կառավարության N 177-Ն որոշումը.....	52

ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

3 մարտի 2017թ.

N 112-Ն

ք.Ստեփանակերտ

ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ
2011 ԹՎԱԿԱՆԻ ԱՊՐԻԼԻ 26-Ի N 261-Ն ՈՐՈՇՄԱՆ ՄԵՋ
ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

«Իրավական ակտերի մասին» Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենքի 71-րդ հոդվածին համապատասխան՝ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարությունը **ոքոշու՛ է**:

1. Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարության 2011 թվականի ապրիլի 26-ի «Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում գեոդեզիստի և հողաշինարարի օրը նշելու մասին» N 261-Ն որոշման վերնագրում և տեքստում «գեոդեզիստի և հողաշինարարի» բառերը փոխարինել «գեոդեզիստի, հողաշինարարի և անշարժ գույքի կադաստրի աշխատակցի» բառերով:

2. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակմանը հաջորդող օրվանից:

ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՉԱՊԵՏ

Ա. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

**ՀՈՂԵՐԻ ՆՊԱՏԱԿԱՅԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ
ՓՈԽԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

Ղեկավարվելով Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության հողային օրենսգրքի 7-րդ հոդվածի 2-րդ մասով՝ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարությունը **առաջում է**:

1. Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության Ստեփանակերտ քաղաքի վարչական սահմաններում՝ Ստեփանակերտ քաղաքի Ա. Առաքելյան 2-րդ փակուղի թիվ 20 հասցեում գտնվող քաղաքացու սեփականություն հանդիսացող արդյունաբերության ընդերքօգտագործման և այլ արտադրական նպատակային նշանակության 0,002264 հեկտար արդյունաբերական օբյեկտների հողերը, համաձայն հավելվածի, փոխադրել բնակավայրերի նպատակային նշանակության՝ բնակելի կառուցապատման հողերի:

2. Առաջարկել Ստեփանակերտի քաղաքապետին՝ ապահովել հողամասի նպատակային նշանակության փոփոխման պահին առկա կադաստրային արժեքների տարբերության գանձումը, եթե հողամասի նպատակային նշանակության փոփոխումից հետո դրա կադաստրային արժեքն ավելի բարձր է, քան մինչև փոփոխումը:

3. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակմանը հաջորդող օրվանից:

ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՉԱՊԵՏ

Ա. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

**ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ 2004 ԹՎԱԿԱՆԻ ՄԱՅԻՄԻ 26-Ի N 201
ՈՐՈՇՄԱՆ ՄԵՋ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ
ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

«Իրավական ակտերի մասին» Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենքի 71-րդ հոդվածին համապատասխան՝ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարությունը **որոշում է.**

1. Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարության 2004 թվականի մայիսի 26-ի «Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում հաշվապահների որակավորման կարգը հաստատելու մասին» N 201 որոշման (այսուհետ՝ որոշում) մեջ կատարել հետևյալ փոփոխությունները և լրացումները՝

1) որոշման 2-րդ կետից հանել «և էկոնոմիկայի» բառերը.

2) որոշման 3-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«3. Սույն որոշմամբ հաստատված կարգի գործողությունը չի տարածվում բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ապահովագրական ընկերությունների, վերաապահովագրական ընկերությունների, ապահովագրական բրոքերների, ապահովագրական բյուրոների, վճարահաշվարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ընկերությունների, կարգավորվող շուկայի օպերատորի, կենտրոնական դեպոզիտարիայի, ներդրումային ֆոնդերի կառավարիչների, պետական կառավարչական հիմնարկների, համայնքների ղեկավարների աշխատակազմերի, պետական և համայնքային ոչ առևտրային կազմակերպությունների վրա:».

3) որոշման 1-ին կետով հաստատված՝ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում հաշվապահների որակավորման կարգում (այսուհետ՝ կարգ) կատարել հետևյալ լրացումները և փոփոխությունները՝

ա. կարգի 2-րդ կետը «հիման վրա» բառերից հետո լրացնել «, բացառությամբ սույն կարգի 26-րդ կետում նշված անձանց, որոնց որակավորումն իրականացվում է առանց քննության» բառերով,

բ. կարգի 3-րդ, 9-րդ և 18-րդ կետերից հանել «և էկոնոմիկայի» բառերը,

գ. կարգի 5-րդ կետը և 5-րդ կետի «ա» ենթակետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«Քննությանը մասնակցելու համար դիմողն առձեռն կամ փոստով կամ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության ֆինանսների նախարարության պաշտոնական կայքի միջոցով էլեկտրոնային եղանակով ներկայացնում է՝

ա) դիմում՝ համաձայն N1 ձևի: Դիմումի ձևը տեղադրվում է Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության ֆինանսների նախարարության պաշտոնական կայքում.»,

դ. կարգի 6-րդ կետում «15 օրացուցային» բառերը փոխարինել «հինգ աշխատանքային» բառերով,

ե. կարգի 7-րդ կետում «առնվազն 7 օր» բառերը փոխարինել «առնվազն յոթ աշխատանքային օր» բառերով,

զ. կարգի 14-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«14. Քննությունների ընթացքում մասնակցին թույլատրվում է օգտվել Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարության 2004 թվականի մայիսի 26-ի N 201 որոշման 2-րդ կետին համապատասխան Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության ֆինանսների նախարարության կողմից հաստատված ցանկում ընդգրկված նորմատիվ իրավական ակտերից և (կամ) գրականությունից, սակայն չի թույլատրվում երկխոսության մեջ մտնել մյուս

մասնակիցների հետ, օգտվել համակարգչից, հեռահաղորդակցության միջոցներից, այլ էլեկտրոնային սարքավորումներից ու ծածկաթերթիկներից:».

Է. կարգը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նոր՝ 14.1-ին և 14.2-րդ կետերով.

«14.1 Սույն կարգի 14-րդ կետի պահանջներից որևէ մեկի խախտման դեպքում հանձնաժողովի անդամների ընդհանուր թվի առնվազն 50 տոկոսի որոշմամբ, մասնակիցը դուրս է հրավիրվում քննասենյակից (դրա մասին կազմվում է արձանագրություն, որի մեկ օրինակը, մասնակցի ցանկությամբ, տրվում է իրեն):

14.2 Քննության ընթացքում մասնակիցը կարող է քննասենյակից դուրս գալ հանձնաժողովի նախագահի թույլտվությամբ: Մասնակցի՝ քննասենյակ վերադառնալու և քննությունը շարունակելու պայմանով դուրս գալու դեպքում նրան պետք է ուղեկցի հանձնաժողովի անդամներից մեկը՝ սույն կետի պահանջների խախտումը կանխելու նպատակով:».

ը. կարգի 16-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«16. Քննության արդյունքում որակավորված է համարվում այն մասնակիցը, որը քննություն հանձնելու արդյունքում հավաքել է առնվազն 84 միավոր (անցողիկ միավոր), այդ թվում խնդիրներից՝ առնվազն 15 միավոր:».

թ. կարգի 18-րդ կետում «10-օրյա ժամկետում» բառերը փոխարինել «՝ երկու աշխատանքային օրվա ընթացքում» բառերով.

ժ. կարգի 19-րդ կետը «5 տարի ժամկետով» բառերից հետո լրացնել «, իսկ սույն կարգի 26-րդ կետում նշված անձանց՝ մինչև որակավորման վկայականի տրման հիմք հանդիսացող փաստաթղթի վավերականության ավարտը» բառերով.

ծա. կարգի 22-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«22. Մասնակցի կողմից քննության արդյունքները կարող են բողոքարկվել հանձնաժողովին՝ ներկայացնելով գրավոր դիմում քննության արդյունքները հայտնելու (հրապարակելու) օրվանից տասն աշխատանքային օրվա ընթացքում կամ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության ֆինանսների նախարարին՝ ներկայացնելով գրավոր դիմում քննության արդյունքները հայտնելու (հրապարակելու) օրվանից 23 աշխատանքային օրվա ընթացքում: Հանձնաժողովը կամ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության ֆինանսների նախարարը բողոքարկման վերաբերյալ դիմումը ստանալուց հետո տասն աշխատանքային օրվա ընթացքում բողոքարկող մասնակցին տեղեկացնում են բողոքարկման արդյունքների վերաբերյալ: Մասնակցի կողմից քննության արդյունքները կարող են բողոքարկվել նաև դատական կարգով:».

ժբ. կարգի 23-րդ կետում «հնգօրյա ժամկետում» բառերը փոխարինել «՝ երկու աշխատանքային օրվա ընթացքում» բառերով.

ժգ. կարգը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նոր՝ 25-29-րդ կետերով.

«25. Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում հաշվապահի որակավորման վկայական ունեցող անձանց ցանկը տեղադրվում է Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության ֆինանսների նախարարության պաշտոնական կայքում՝ վկայականի տրամադրմանը հաջորդող տասն աշխատանքային օրվա ընթացքում:

26. Անգլիայի Երդվյալ որակավորված հաշվապահների ասոցիացիայի (ACCA) 1-ից 9-ը մակարդակները (F1-F9) կամ որակավորված ֆինանսական վերլուծաբանի (CFA) որակավորման երկրորդ մակարդակը կամ Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների որակավորված հաշվապահների ինստիտուտի (AICPA) որակավորված հաշվապահի (CPA) որակավորման չորրորդ մակարդակը հանձնած լինելու փաստը հավաստող փաստաթուղթ ունեցող անձանց (այսուհետ՝ հավաստագիր ունեցող անձ) որակավորումն իրականացվում է առանց քննության: Որակավորման վկայական ստանալու համար հավաստագիր ունեցող անձն առձեռն կամ փոստով կամ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության ֆինանսների նախարարության պաշտոնական կայքի միջոցով էլեկտրոնային եղանակով ներկայացնում է՝

1) դիմում՝ համաձայն N2 ձևի: Դիմումի ձևը տեղադրվում է Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության ֆինանսների նախարարության պաշտոնական կայքում,

2) Անգլիայի Երդվյալ որակավորված հաշվապահների ասոցիացիայի (ACCA) մեկից մինչև ինը մակարդակները (F1-F9) հանձնած լինելու փաստը հավաստող փաստաթղթերի պատճենը կամ որակավորված ֆինանսական վերլուծաբանի (CFA) որակավորման երկրորդ մակարդակը հանձնած լինելու փաստը հավաստող փաստաթղթի պատճենը կամ Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների որակավորված հաշվապահների ինստիտուտի (AICPA) որակավորված հաշվապահի (CPA) որակավորման չորրորդ մակարդակը հանձնած լինելու փաստը հավաստող փաստաթղթի պատճենը,

3) անձը հաստատող փաստաթղթի պատճենը,

4) երկու լուսանկար՝ 3x4 չափսի:

27. Հավաստագիր ունեցող անձանց որակավորման վկայականները տրվում են սույն կարգի 26-րդ կետով սահմանված փաստաթղթերը ներկայացնելուց հետո՝ յոթ աշխատանքային օրվա ընթացքում:

28. Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության ֆինանսների նախարարությունը մերժում է (նշելով մերժման հիմքերը) հավաստագիր ունեցող անձանց որակավորման վկայականի տրամադրումը, եթե որակավորման վկայական ստանալու համար դիմած հավաստագիր ունեցող անձի կողմից ներկայացված փաստաթղթերը թերի են, բացառությամբ «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենքի 41-րդ հոդվածի: Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության ֆինանսների նախարարությունը որակավորման վկայականի տրամադրման մերժման մասին գրավոր տեղեկացնում է դիմողին՝ անհրաժեշտ փաստաթղթերը ներկայացվելու օրվանից ոչ ուշ, քան հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում:

29. Եթե որակավորման վկայական ստանալու համար դիմած հավաստագիր ունեցող անձը սույն կարգով պահանջվող փաստաթղթերը ներկայացրել է ոչ ամբողջությամբ, Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության ֆինանսների նախարարությունը երկու աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմողին առաջարկում է երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում համալրել պահանջվող փաստաթղթերի ցանկը: Եթե սահմանված ժամկետում դիմողի կողմից ցանկը չի համալրվում, Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության ֆինանսների նախարարությունը մերժում է հավաստագիր ունեցող անձանց որակավորման վկայականի տրամադրումը և այդ մասին գրավոր տեղեկացվում է դիմողին՝ դիմողի կողմից փաստաթղթերի ցանկը համալրելու ժամկետի ավարտի օրվանից ոչ ուշ, քան հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում:»,

ժդ. կարգը լրացնել նոր NN 1 և 2 ձևերով՝ համաձայն հավելվածի:

2. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:

**ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՉԱՊԵՏ**

Ա. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Ձև N 1

Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության
ֆինանսների նախարար
պարոն _____-ին
(անունը, ազգանունը)
_____ -ից
(ղիմողի անունը, հայրանունը, ազգանունը)

ԴԻՄՈՒՄ N __

ՀԱՇՎԱԳԱՀԻ ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅԱՆԸ ՄԱՍՆԱԿՑԵԼՈՒ

Հաշվապահի որակավորման քննությանը մասնակցելու համար Ձեզ եմ ներկայացնում Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարության 2004 թվականի մայիսի 26-ի N 201 որոշմամբ հաստատված Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում հաշվապահների որակավորման կարգի 5-րդ կետով պահանջվող փաստաթղթերը, որոնց ամբողջականությունը և արժանահավատությունը հավաստիացվում են իմ կողմից:

Կից ներկայացնում եմ (նշել համապատասխան վանդակներում)

- կրթության մասին դիպլոմի կամ ատեստատի պատճենը.
- աշխատանքային գրքույկից կատարված քաղվածքը կամ դրա պատճենը և (կամ) քաղաքացիաիրավական պայմանագրի պատճենն ու պայմանագրի կատարումը հաստատող տեղեկանքը.
- երկու լուսանկար՝ 3x4 չափսի.

Խնդրում եմ թույլատրել ինձ մասնակցելու հաշվապահների որակավորման քննությանը:

(ղիմողի ծննդյան ամսաթիվը, ծննդավայրը)

(քաղաքացիությունը, անձը հաստատող փաստաթղթի համարը, ում կողմից է տրված և երբ)

(բնակության վայրը, հեռախոսահամարները)

Առդիր՝ _____ թերթ:

Դիմող՝ _____ թ.
(ստորագրությունը)

Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության
ֆինանսների նախարար
պարոն _____-ին
(անունը, ազգանունը)
_____-ից
(ղիմողի անունը, հայրանունը, ազգանունը)

ԴԻՄՈՒՄ N __

ՀԱՇՎԱՊԱՀԻ ՈՐԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ՎԿԱՑԱԿԱՆ ՍՏԱՆԱԼՈՒ

Հաշվապահի որակավորման վկայական ստանալու համար Ձեզ եմ ներկայացնում Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարության 2004 թվականի մայիսի 26-ի N 201 որոշմամբ հաստատված Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում հաշվապահների որակավորման կարգի 26-րդ կետով պահանջվող փաստաթղթերը, որոնց ամբողջականությունը և արժանահավատությունը հավաստիացվում են իմ կողմից:

Կից ներկայացնում եմ (նշել համապատասխան վանդակներում)`

- Անգլիայի Երդվյալ որակավորված հաշվապահների ասոցիացիայի (ACCA) 1-ից 9 մակարդակները (F1-F9) հանձնած լինելու փաստը հավաստող փաստաթղթի պատճենը.
 - որակավորված ֆինանսական վերլուծաբանի (CFA) որակավորման երկրորդ մակարդակը հանձնած լինելու փաստը հավաստող փաստաթղթի պատճենը.
 - Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների որակավորված հաշվապահների ինստիտուտի (AICPA) որակավորված հաշվապահի (CPA) որակավորման չորրորդ մակարդակը հանձնած լինելու փաստը հավաստող փաստաթղթի պատճենը.
 - անձը հաստատող փաստաթղթի պատճենը.
 - Երկու լուսանկար՝ 3x4 չափսի:
- Խնդրում եմ տրամադրել ինձ հաշվապահի որակավորման վկայական:

(ղիմողի ծննդյան ամսաթիվը, ծննդավայրը)

(քաղաքացիությունը, անձը հաստատող փաստաթղթի համարը, ում կողմից է տրված և երբ)

(բնակության վայրը, հեռախոսահամարները)

Առդիր՝ _____թերթ:

Դիմող՝ _____ թ.
(ստորագրությունը)

**ԼԵՈՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ
ՂԵԿԱՎԱՐ-ՆԱԽԱՐԱՐ** **Լ. ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ**

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

14 մարտի 2017թ.

N 154-Ն

ք.Ստեփանակերտ

**ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՇՈՒՇԻՒ ՇՐՋԱՆԻ
ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԱՆՇԱՐԺ ՀՈՒՇԱՐՉԱՆՆԵՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ
ՑՈՒՑԱԿԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ԵՎ ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ 1998 ԹՎԱԿԱՆԻ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 15-Ի N 185
ՈՐՈՇՈՒՄՆ ՈՒՅԸ ԿՈՐՑՐԱԾ ՃԱՆԱՉԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

«Պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների և պատմական միջավայրի պահպանության և օգտագործման մասին» Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենքի 13-րդ և «Իրավական ակտերի մասին» Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենքի 73-րդ հոդվածներին համապատասխան՝ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարությունը **ո ր ո շ ու մ է.**

1. Հաստատել Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության Շուշիի շրջանի պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների պետական ցուցակը՝ համաձայն հավելվածի:

2. Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարին՝ եռամսյա ժամկետում ապահովել Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության Շուշիի շրջանի պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների պետական ցուցակի պաշտոնական հրապարակումը:

3. Ուժը կորցրած ճանաչել Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարության 1998 թվականի սեպտեմբերի 15-ի «Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության Շուշի քաղաքի պատմա-ճարտարապետական հուշարձանների ցանկի հաստատման մասին» N 185 որոշումը:

4. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակմանը հաջորդող օրվանից:

**ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՉԱՊԵՏ**

Ա. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Պ Ե Տ Ա Կ Ա Ն Ց ՈՒ Ց Ա Կ
Լ Ե Ռ Ա Ց Ի Ն Ղ Ա Ր Ա Բ Ա Ղ Ի Հ Ա Ն Ր Ա Պ Ե Տ ՈՒ Թ Յ Ա Ն Շ ՈՒ Շ Ի Շ Ե Ր Ջ Ա Ն Ի Պ Ա Տ Մ ՈՒ Թ Յ Ա Ն
Ե Կ Ս Շ Ա Կ ՈՒ Ց Թ Ի Ա Ն Շ Ա Ր Ժ Հ ՈՒ Շ Ա Ր Ջ Ա Ն Ն Ե Ր Ի

Հուշար- ձանի համարը	Հուշարձանի ենթահամարը /ենթահամար- ները/			Հուշարձանայտումբը հուշարձանը	Ժամանակը	Տեղը	Նշանակու- թյունը Հանրապե- տական /տեղական	Ծանոթություն
	1	2	3			4		
գ. ԵՂՑԱՀՈՂ								
1.				Քարանձավային բնակատեղի «Ղուշունց»	միջնադար	N 39 40 28.1 E 46 36 39.3 1375 մ գյուղից 1.9 կմ հր.-ար.	Հ	
Ընդամենը՝ 1 հուշարձան								
գ. ԼԻՍԱԳՈՐ								
2.				Ամրոց «Օշափեն քար»	միջնադար	N 39 39 44.6 E 46 39 54.9 2180 մ գյուղից 3 կմ հր.-ար.	Հ	
3.				Դամբարանադաշտ «Օշափեն քար»	մ.թ.ա.1 հազ.	N 39 39 41.0 E 46 39 23.9 2044 մ գյուղից 2.8 կմ կմ հր.-ար.	Հ	
	3.1			Դամբանաբլուր «Օշափեն քար»	մ.թ.ա.1 հազ.	N 39 39 41.0 E 46 39 23.9 2044 մ գյուղից 2.8 կմ կմ հր.-ար.	Հ	
	3.2			Դամբանաբլուր «Օշափեն քար»	մ.թ.ա.1 հազ.	N 39 39 35.8 E 46 39 12.2 2097 մ գյուղից 2.8 կմ կմ հր.-ար.	Հ	
	3.3			Դամբանաբլուր «Օշափեն քար»	մ.թ.ա.1 հազ.	N 39 39 41.0 E 46 39 23.9 2044 մ գյուղից 2.8 կմ կմ հր.-ար.	Հ	
	3.4			Դամբանաբլուր «Օշափեն քար»	մ.թ.ա.1 հազ.	N 39 39 41.0 E 46 39 23.9 2044 մ գյուղից 2.8 կմ կմ հր.-ար.	Հ	
4.				Դամբարանադաշտ «Սաղսաղան»	մ.թ.ա.1 հազ.	N 39 40 03.6 E 46 39 31.0 2097 մ գյուղից 2.3 կմ կմ հր.-ար.	Հ	
	4.1			Դամբանաբլուր «Սաղսաղան»	մ.թ.ա.1 հազ.	N 39 40 03.6 E 46 39 31.0 2097 մ գյուղից 2.2 կմ կմ հր.-ար.	Հ	
	4.2			Դամբանաբլուր «Սաղսաղան»	մ.թ.ա.1 հազ.	N 39 40 03.4 E 46 39 30.4 2100 մ գյուղից 2.2 կմ կմ հր.-ար.	Հ	
	4.3			Դամբանաբլուր «Սաղսաղան»	մ.թ.ա.1 հազ.	N 39 40 06.5 E 46 39 27.4 2100 մ գյուղից 2.2 կմ կմ հր.-ար.	Հ	
Ընդամենը՝ 10 հուշարձան								
գ. ԿԱՆԱՉ ԹԱԼԱ								
5.				Գերեզմանոց	19-20-րդ դդ.	գյուղից 300 մ հս.-ար.	Տ	
6.				Աղբյուր	19-րդ դ.	գյուղից 300 մ հս.	Տ	

Ընդամենը 2 հուշարձան							
գ. ՀԻՆ ՇԵՆ							
7.			Եկեղեցի «Սբ. Աստվածածին»	19-րդ դ.	N 39 38 21.6 E 46 36 24.0 1554 մ գյուղի մեջ	S	
	7.1		Խաչքար	17-րդ դ.	-/-	S	
8.			Եկեղեցի «Եղցուն գլուխ»	1651թ.	N 39 37 24.5 E 46 37 16.8 1316 մ գյուղի մեջ	S	«Եղցուն գլուխ» տեղավայր
9.			Սրբատեղի «Սբ. Վանես»	17-րդ դ.	N 39 37 05.0 E 46 37 08.0 1296 մ գյուղից 2.7 կմ հր.	S	«Սբ. Վանես» վայրում
	9.1		Գերեզմանոց «Սբ. Վանես»	15-16-րդ դդ.	-/-	S	-/-
10.			Եկեղեցի «Գերեզմանատուն»	17-րդ դ.	գյուղից 3 կմ հր.-ամ.	S	
11.			Գերեզմանոց	19-21-րդ դդ.	գյուղի մեջ	S	
12.			Գերեզմանոց	19-20-րդ դդ.	գյուղի մեջ	S	
13.			Գերեզմանոց	միջնադար	գյուղից 3 կմ հր.-ամ.	S	
14.			Սրբատեղի	17-18-րդ դդ.	գյուղից 300 մ հր.-ամ.	S	
15.			Աղբյուր	1934թ.	գյուղի մեջ	S	
16.			Տապանաքար	16-17-րդ դդ.	գյուղի մեջ	S	
17.			Խաչքար	10-12-րդ դդ.	գյուղի մեջ	S	
18.			ՀՄՊԶ հուշարձան	1966թ.	գյուղի մեջ	S	
Ընդամենը 14 հուշարձան							
գ. ՂՍՖԱՆԻՇԵՆ							
19.			Եկեղեցի «Սբ. Աստվածածին»	1696թ.	N 39 46 40.9 E 46 43 49.2 1060 մ գյուղի մեջ	Հ	
	19.1		Գերեզմանոց «Ղայբալիշեն»	17-19-րդ դդ.	-/-	S	
20.			Կամուրջ	17-18-րդ դդ.	N 39 47 18.9 E 46 44 42.9 853 մ գյուղից 1.1 կմ հր.	Հ	
21.			Զրաղաց	19-րդ դ.	N 39 47 17.1 E 46 44 41.5 856 մ գյուղից 1.1 կմ հր.-ար.	Հ	
22.			Զրաղաց	18-19-րդ դդ.	N 39 47 20.1 E 46 44 47.5 845 մ գյուղից 1.5 կմ հր.	Հ	
23.			Խաչքար	11-րդ դ.	N 39 47 13.2 E 46 44 44.6 856 մ գյուղից 1.1 կմ հր.	S	
24.			Խաչքար	12-րդ դ.	N 39 47 17.1 E 46 44 41.5 856 մ գյուղից 1 կմ հր.	S	
Ընդամենը 7 հուշարձան							
գ. ՄԵՄ ՇԵՆ							
25.			Եկեղեցի «Պարին պիժ»	1658թ.	N 39 39 25.2 E 46 36 34.6 1669 մ գյուղից 0.8 կմ ար.	S	«Սուրբեն խութ» վայրում
26.			Գերեզմանոց «Պարին պիժ»	19-20-րդ դդ.	N 39 39 26.4 E 46 36 04.2 1653 մ գյուղից 0.5 կմ ար.	S	
27.			Եկեղեցի «Սբ. Աստվածածին»	19-րդ դ.	N 39 39 35.3 E 46 35 59.1 1456 մ գյուղի մեջ	S	
28.			Քարանձավային	17-19-րդ դդ.	N 39 39 39.2 E 46 35 08.5	Հ	

			բնակատեղի «Շորեն թալա»		1178 մ գյուղից 0.8 կմ ամ.		
29.			Եկեղեցի	18-րդ դ.	գյուղի մեջ	S	
30.			Մատուռ	18-րդ դ.	գյուղից 1 կմ ար.	S	
31.			Կից շինություն /սեղանատուն/	18-19-րդ դդ.	գյուղից 1 կմ ար.	S	
32.			Գերեզմանոց	17-21-րդ դդ.	գյուղից 500 մ ար.	S	
33.			Աղբյուր	19-րդ դ.	գյուղի մեջ	S	
34.			Կամուրջ «Նանուն կամուրջ»	18-րդ դ.	գյուղից 3 կմ ամ.	S	
35.			Կամուրջ	19-րդ դ.	գյուղից 3 կմ ամ.	S	
36.			Կամուրջ	18-րդ դ.	գյուղից 3 կմ հր-ամ.	S	
37.			Բնակատեղի	միջնադար	գյուղից 500 մ հր.	S	
38.			Բնակատեղի	միջնադար	գյուղից 5 կմ հս.-ամ.	S	
39.			Բնակատեղի	միջնադար	գյուղից 5 կմ հս.-ամ.	S	
40.			Արձանագիր քար	19-րդ դ.	գյուղից 1 կմ ար.	S	
41.			Արձանագիր քար	17-18-րդ դդ.	գյուղից 1 կմ ար.	S	
42.			Խաչքար	11-12-րդ դդ.	գյուղի մեջ	S	
43.			Խաչքար-տապանաքար	18-րդ դ.	գյուղից 500 մ ար.	S	
44.			Խաչքար	10-12-րդ դդ.	գյուղի մեջ	S	
45.			Խաչքար	10-12-րդ դդ.	գյուղի մեջ	S	
46.			Խաչքար	11-12-րդ դդ.	գյուղի մեջ	S	
47.			Խաչքար	12-13-րդ դդ.	գյուղից 1 կմ ար.	S	
48.			Խաչքար «Քրոզեռեն»	18-րդ դ.	գյուղից 3 կմ ամ.	S	
49.			Խաչքար-կոթող	2003թ.	գյուղից 3 կմ ամ.	S	
50.			ՀՄՊԶ հուշարձան	1965թ.	գյուղից դուրս	S	
51.			ԱՊԶ	2007թ.	գյուղից 3 կմ ամ.	S	

Ընդամենը՝ 27 հուշարձան

ք. ՇՈՒՇԻ

52.			Ղազանչեցոց Սբ. Ամենափրկիչ եկեղեցի	1858-1887թթ.	N 39 45 31.4 E 46 44 50.0 1378 մ քաղաքի կենտրոնական մասում	Հ	Կառուցվել է ճարտարապետ Սիմոն Տեր-Հակոբյանցի և քարագործ վարպետ Ավետիս Յերամիշյանցի կողմից
	52.1		Ղազանչեցոց եկեղեցու զանգակատուն	1844-1858թթ.	-/-	Հ	Կառուցվել է Աբրահամ Խանդամիրյանցի կողմից, ի հիշատակ Գաբրիել Հովսեփյան Բաթիռյանցի
	52.2		Արձանագիր քար	1886թ.	-/-	S	
	52.3		Արձանագիր քար	1858թ.	-/-	S	
	52.4		Տապանաքար	1796թ.	-/-	S	
	52.5		Տապանաքար	19-րդ դ.	-/-	S	
	52.6		Տապանաքար	1833թ.	-/-	S	
	52.7		Տապանաքար	1799թ.	-/-	S	
	52.8		Տապանաքար	1812թ.	-/-	S	
	52.9		Տապանաքար	19-րդ դ.	-/-	S	
	52.10		Տապանաքար	19-րդ դ.	-/-	S	
	52.11		Տապանաքար	1801թ.	-/-	S	

53.			Եկեղեցի «Կանաչ ժամ» կամ Սբ. Հովհաննես Մկրտիչ	1847թ.	N 39 45 44.9 E 46 44 35.4 1357 մ սարահարթի բարձրադիր՝ հս.-ամ. մասում	Հ	Կառուցվել է Ստեփանոս Հովհաննեսի Բաբայանի կողմից ի հիշատակ հանգուցյալ եղբայր Մկրտչի
54.			Եկեղեցի Սբ. Ամենափրկիչ «Մեղրեցոց»	1833թ.	N 39 45 22.0 E 46 44 25.2 1412 մ Մանդինյան, Տեր Գաբրիելյան փ.	Հ	Կառուցվել է Մահտեսի (Մաթևոս) Հախումյանցի միջոցներով: Ավերվել է ագրիների կողմից 1960-70թթ.: Մնացել է եկեղեցու բեմը
55.			Ագուլեցոց եկեղեցի	1822թ.	N 39 45 37.1 E 46 44 51.2 1357 մ	Տ	Կառուցվել է Զոհրապ, Յովհաննջան, Մարկոս և Բաբա Տեր-Մաթևոսյան-Թառումյանցների միջոցներով: Քանդվել է 1960-ական թթ.
56.			Ղարաբաղոց եկեղեցի	15-16-րդ դդ.	N 39 45 55.8 E 46 44 46.6 1336 մ	Տ	
57.			Մզկիթ «Մամայի» (Սբ. Աստվածածին եկեղեցի)	19-րդ դ.	Ղազանչեցոց փ. 22 N 39 45 42.8 E 46 45 00.2 1341 մ	Տ	1840թ. վեր է ածվել մզկիթի
58.			Ռեալական ուսումնարան	1901-1908թթ.	N 39 45 13.4 E 46 44 37.8 1404 մ Լորիս Մելիքովի փ., հարավային հատված	Հ	Կառուցվել է Շուշեցի մեծահարուստ Գրիգոր Մարտենի Առաքելյանի կողմից: Մակայն ուսումնարանի իրական գործունեությունը սկսվել է 1881թ.-ից
59.			Մարիամ Ղուկասյան Օրիորդաց դպրոց	1894թ.	N 39 45 19.0 E 46 44 39.1 1415 մ Լորիս Մելիքով և Հախումյան փողոցների խաչմերուկ	Հ	Կառուցվել է եղբայրներ Ղուկասյանների դրամական նվիրատվությամբ՝ ի հիշատակ հանգուցյալ քրոջ Մարիամի: 1917թ. այստեղ գործել է համալսարան
60.			Հոգևոր տեսչության տպարան	1827-1828թթ.	N 39 45 35.1 E 46 44 46.3 1362 մ Ղազանչեցոց փ., դպրոցի դիմաց	Հ	Հիմնադրել են Բազելի բողոքական ավետարանիչները: 1830թ.-ին տպարանը գնել է Ղարաբաղի թեմի առաջնորդ Բաղդասար միտրոպոլիտը՝ այն վերանվանելով հոգևոր տեսչության տպարան
61.			Թեմական դպրոց	1838թ.	Գ. Նժդեհի և Զ. Անդրանիկի փողոցների խաչմերուկ N 39 45 42.0 E 46 45 42.5 1350մ	Տ	Հիմնադրվել է 1838թ. Արցախի թեմական առաջնորդարանին կից և գործել է մինչև 1917թ.
62.			Նարեկացի կենտրոն /գորգագործական ֆաբրիկա/	1906-1907թթ.	N 39 45 30.8 E 46 45 07.9 1329մ Մուրացանի փող	Տ	Կառուցել են Շուշիի բարեգործ կանայք
63.			Պատմաերկրագիտական թանգարան	19-րդ դ.	N 39 45 27.7 E 46 45 08.0 1318մ Մանդինյան և Շամշյան փողոցների խաչմերուկ	Հ	Եղել է ցարական բանակի զենեքալ Մեհմանդարովի առանձնատունը: Խորհրդային ժամանակ եղել է գորգերի թանգարան: 1993թ.-ից պատ-

							մանրկրագիտական թանգարան
	63.1		Պատմամանրկրագիտական թանգարանի մասնաշենք	1860-ական թթ.	-/-	Հ	«Կանաչ դեղատուն» եղել է հասարակական շենք, հետագայում վերակառուցվել է, որպես թաղային աղոթարան. Խորհրդային ժամանակ եղել է դեղատուն
	63.2		Խաչքար	13-րդ դ.	-/-	Տ	
	63.3		Հարթաքանդակ	18-րդ դ.	-/-	Տ	
	63.4		Արձանագիր քար	19-րդ դ.	-/-	Տ	
64.			Քաղաքային գավառական դպրոց	19-րդ դ.	Բեկոր Աշոտի փ., կենտրոնական հատված N 39 45 19.0 E 46 45 39.1 1415մ	Հ	1830-1831թթ. այստեղ գործել է գավառական դպրոցը, 1875թ. քաղաքային դպրոց
65.			Պատկերասրահ	18-րդ դ.	Հովսեփյան փ., միջնամաս N 39 45 35.0 E 46 45 14.9 1318մ	Հ	
66.			Քաղաքային բաղնիք	18-րդ դ.	N 39 45 45.4 E 46 45 01.9 1309մ Տմբլաչի Խաչան և Աղամյան փ., խաչմերուկի ամ. կողմում	Հ	
67.			Ցարական փոստատուն	1810թ.	N 39 45 43.1 E 46 44 59.7 1329մ Ղազանչեցոց և Սողոմոնյան փ. խաչմերուկից մոտ 30 մ հս.	Տ	
68.			Ցարական հյուրատուն	19-րդ դ.	N 39 45 40.5 E 46 45 12.1 1319մ Աղամյան փ.	Հ	
69.			Բանտ	1860-ական թթ.	N 39 46 23.1 E 46 45 20.5 1200մ	Հ	Կառուցվել է ռուսական տիրապետության շրջանում
70.			Երկամյա մանկավարժական ինստիտուտի շենք	1900-ական թթ.	Մաշտոցի փ, կենտրոնական հատված N 39 45 26.8 E 46 45 08.8 1313մ	Հ	
71.			Բնակելի տուն	19-20-րդ դդ.	Ազատամարտիկների փողոցի հս. հատվածից ամ N 39 45 52.5 E 46 44 50.3 1339մ	Տ	Կաթոլիկ ընկ. առողջարան /Վրեժանոց/
72.			Արհեստանոցներ	19-րդ դ.	Մուրացանի 54/7 N 39 45 35.1 E 46 45 05.9 1341մ	Տ	
73.			Ժամհարյանների հիվանդանոց	1902թ.	Լորիս Մելիքովի փողոցի հարավային հատված	Հ	Կառուցվել է մեծահարուստ ժամհարյանների միջոցներով
74.			Ժամհարյանների տուն	1852թ.	N 39 45 10.9 E 46 44 40.2 1411մ Ժամհարյանների փողոց	Տ	Պատկանել է Շուշեցի մեծահարուստ ժամհարյաններին

75.			Եռահարկ հասարակական շենք	19-րդ դ.	Հախումյան փողոցի միջնամասում N 39 45 15.6 E 46 44 25.5 1420մ	S	
76.			Առյուծազարդ դարպասներով շենք	1842թ.	N 39 45 35.8 E 46 44 38.1 1365մ	S	
77.			N 3 թեմական դպրոցի շենք	19-րդ դ.	Գարեգին Նժդեհի փողոց N 39 45 42.8 E 46 44 46.2 1338մ	S	
78.			Խանութ-արհեստանոցների շենք	19-րդ դ.	Գարեգին Նժդեհի և Մոնթե Մելքոնյան փողոցների խաչմերուկում N 39 45 42.1 E 46 42 45.9 1335մ	S	
79.			Արհեստանոցների շենք	19-րդ դ.	Ղազանչեցոց փողոցի արևմտյան մայթի վրա N 39 45 40.3 E 46 44 51.9 1351մ	S	
80.			Շուկա-իջևանատուն /Շելթան բազար/	19-րդ դ.	Վարանդայի և Դումանի փողոցների հատման հրապարակի ամ կողմում N 39 45 36.9 E 46 45 02.8 1325մ	S	
81.			Իջևանատուն	1832թ.	Ղազանչեցոց փողոց թիվ 30, վարչակազմի շենքի դիմաց N 39 45 47.3 E 46 44 59.1 1326մ	Հ	
82.			Դատախազության շենք	19-րդ դ.	Հովսեփյան և Բեկոր Աշոտի փողոցների խաչմերուկ N 39 45 35.0 E 46 45 12.0 1320մ	Հ	
83.			Գնդապետ Ռեուտի շտաբ	19-րդ դ.	Լուսյակինի (Նաթալանի) պալատի մոտ N 39 45 53.3 E 46 45 00.2 1326մ	S	
84.			Խանի դատարանի շենք	18-րդ դ.	N 39 45 54.1 E 46 45 04.8 1316մ	S	
85.			Թեմական դպրոց (Գրողների տուն)	19-րդ դ.	Մ. Մաշտոցի և Վ. Վաղարշյան փողոցների խաչմերուկ N 39 45 20.0 E 46 45 09.2 1310մ	Հ	
86.			ՀՅԴ բյուրոյի շենք	19-րդ դ.	Ադամյան փ. 5 N 39 45 44.5	Հ	

					E 46 45 04.9 1310մ		
87.			Մահտեսի Հակոբյանի տպարանի շենք	19-րդ դ.	Ադամյան և Թևանի փողոցների խաչմերուկ N 39 45 41.5 E 46 45 04.3 1316մ	Հ	
88.			Թարխան հարյուրապետի դղյակ	18-րդ դ.	N 39 45 34.5 E 46 45 24.1 1294մ	Տ	
89.			Հողե հրապարակ	18-րդ դ.	Խանի պալատից հր.-ամ. N 39 45 41.8 E 46 45 23.7 1284մ	Տ	
90.			Իջևանատուն	19-րդ դ.	Մուրացանի փ. 18, N 39 45 36.1 E 46 45 05.0 1330մ	Տ	
91.			Դարպաս «Երևանյան դռներ»	18-րդ դ.	Հեռուստաաշտարակի ներքևում, Թաղևու Թամիրյանի ջրամբարից 100-150մ արևմուտք N 39 45 26.6 E 46 44 12.9 1457մ	Հ	Շուշիի երկրորդ հիմնական մուտքը, քաղաքի հարավակողմում
92.			Ելիզավետպոլի դարպասներ	18-րդ դ.	N 39 45 56.9 E 46 45 01.1 1298մ	Հ	Բերդ-ամրոցի հյուսիսային պարսպապատի 10-11-րդ աշտարակների միջև
93.			Արևելյան պարսպապատ, 21-22 աշտարակներ	1848թ.	N 39 45 44.2 E 46 45 36.8 1264մ	Հ	Շուշի բերդ-ամրոցի շարունակությունը (վերջնամասը)
94.			Հյուսիսային պարսպապատ	19-րդ դ.	N 39 45 57.9 E 46 44 41.4 1338մ	Հ	Տարածվում է «Երևանյան դռներից» մինչև Ղալբալու գյուղի դիմացի հատվածը, մինչև 1 կմ երկարությամբ
95.			Իշխանուհի Նաթավան-Ումցնայի պալատ	1872թ.	Ղազանչեցոց փողոցի հս. Հատվածում N 39 45 52.5 E 46 44 57.5 1326մ	Հ	
96.			Սաֆար և Ռոստոմ Թարխանյանների պալատ	19-րդ դ.	Մադաթովի փ. N 39 45 51.1 E 46 45 02.3 1325մ	Հ	
97.			Խանի պալատ	18-րդ դ.	Շուշի քաղաքի արևելակողմում, արևելյան ամրոցապատի և երկու նշանավոր աշտարակների մոտակայքում N 39 45 44.8 E 46 45 30.9 1268մ	Հ	
98.			Ավան հարյուրապետի ամրոց-ապարանք	18-րդ դ.	Հունանյան փ. N 39 45 27.9 E 46 45 33.6	Հ	Կառուցվել է Ավան Հարյուրապետի կողմից սղնախների պայքարի

					1280մ		շրջանում
99.			Ամրոց –ապարանք Մելիք-Շահնագարյանների	18-րդ դ.	Փաշայան փ. աե հաստվածում, Հունոտի կիրճի ձախափնյա ժայռերին:	Հ	
100.			Գերեզմանոց Քիրս -Շուշի	19-րդ դ.	քաղաքից հս.-ամ.	Տ	
	100.1		Տապանաքար	1893թ.	-/-	Տ	
	100.2		Տապանաքար	1899թ.	-/-	Տ	
101.			Հյուսիսային գերեզմանոց	19-րդ դ.	Երևան տանող մայրուղու ձախ կողմում, Շուշի տանող ճանապարհի աջ և ձախ կողմերում N 39 45 11.4 E 46 44 47.9 1248մ	Տ	
	101.1		Խաչքար	12-13-րդ դդ.	-/-	Տ	
	101.2		Խաչքար	12-13-րդ դդ.	-/-	Տ	
	101.3		Տապանաքար	1900թ.	-/-	Տ	
	101.4		Տապանաքար	1907թ.	-/-	Տ	
	101.5		Տապանաքար	1906թ.	-/-	Տ	
	101.6		Տապանաքար	1909թ.	-/-	Տ	
	101.7		Տապանաքար	1879թ.	-/-	Տ	
	101.8		Տապանաքար	1898թ.	-/-	Տ	
	101.9		Տապանաքար	1894թ.	-/-	Տ	
	101.10		Տապանաքար	1897թ.	-/-	Տ	
	101.11		Տապանաքար	1910թ.	-/-	Տ	
	101.12		Տապանաքար	1901թ.	-/-	Տ	
	101.13		Տապանաքար	1901թ.	-/-	Տ	
	101.14		Տապանաքար	1876թ.	-/-	Տ	
	101.15		Տապանաքար	1902թ.	-/-	Տ	
	101.16		Տապանաքար	1900թ.	-/-	Տ	
	101.17		Տապանաքար	1896թ.	-/-	Տ	
	101.18		Տապանաքար	1894թ.	-/-	Տ	
	101.19		Տապանաքար	1915թ.	-/-	Տ	
	101.20		Տապանաքար	1883թ.	-/-	Տ	
	101.21		Տապանաքար	1890թ.	-/-	Տ	
	101.22		Տապանաքար	1920թ.	-/-	Տ	
	101.23		Տապանաքար	1892թ.	-/-	Տ	
	101.24		Տապանաքար	1891թ.	-/-	Տ	
	101.25		Տապանաքար	1882թ.	-/-	Տ	
	101.26		Տապանաքար	1911թ.	-/-	Տ	
	101.27		Տապանաքար	1898թ.	-/-	Տ	
	101.28		Տապանաքար	1905թ.	-/-	Տ	
	101.29		Տապանաքար	19-րդ դ. վերջ	-/-	Տ	
	101.30		Տապանաքար	1842թ.	-/-	Տ	

101.31		Տապանաքար	1873թ.	-/-	S	
101.32		Տապանաքար	1899թ.	-/-	S	
101.33		Տապանաքար	1897թ.	-/-	S	
101.34		Տապանաքար	19-րդ դ.	-/-	S	
101.35		Տապանաքար	1919թ.	-/-	S	
101.36		Տապանաքար	1911թ.	-/-	S	
101.37		Տապանաքար	1891թ.	-/-	S	
101.38		Տապանաքար	1895թ.	-/-	S	
101.39		Տապանաքար	1904թ.	-/-	S	
101.40		Տապանաքար	1879թ.	-/-	S	
101.41		Տապանաքար	1871թ.	-/-	S	
101.42		Տապանաքար	1913թ.	-/-	S	
101.43		Տապանաքար	1902թ.	-/-	S	
101.44		Տապանաքար	1891թ.	-/-	S	
101.45		Տապանաքար	1880թ.	-/-	S	
101.46		Տապանաքար	1893թ.	-/-	S	
101.47		Տապանաքար	1898թ.	-/-	S	
101.48		Տապանաքար	1913թ.	-/-	S	
101.49		Տապանաքար	1909թ.	-/-	S	
101.50		Տապանաքար	1903թ.	-/-	S	
101.51		Տապանաքար	1911թ.	-/-	S	
101.52		Տապանաքար	1881թ.	-/-	S	
101.53		Տապանաքար	1888թ.	-/-	S	
101.54		Տապանաքար	1898թ.	-/-	S	
101.55		Տապանաքար	1893թ.	-/-	S	
101.56		Տապանաքար	1909թ.	-/-	S	
101.57		Տապանաքար	1917թ.	-/-	S	
101.58		Տապանաքար	1893թ.	-/-	S	
101.59		Տապանաքար	1891թ.	-/-	S	
101.60		Տապանաքար	1890թ.	-/-	S	
101.61		Տապանաքար	1889թ.	-/-	S	
101.62		Տապանաքար	1890թ.	-/-	S	
101.63		Տապանաքար	1894թ.	-/-	S	
101.64		Տապանաքար	1913թ.	-/-	S	
101.65		Տապանաքար	1914թ.	-/-	S	
101.66		Տապանաքար	1919թ.	-/-	S	
101.67		Տապանաքար	1904թ.	-/-	S	
101.68		Տապանաքար	1902թ.	-/-	S	
101.69		Տապանաքար	1861թ.	-/-	S	
101.70		Տապանաքար	1858թ.	-/-	S	
101.71		Տապանաքար	1892թ.	-/-	S	
101.72		Տապանաքար	1911թ.	-/-	S	
101.73		Տապանաքար	1881թ.	-/-	S	

	101.74		Տապանաքար	1893թ.	-/-	S	
	101.75		Տապանաքար	1877թ.	-/-	S	
	101.76		Տապանաքար	1907թ.	-/-	S	
	101.77		Տապանաքար	1907թ.	-/-	S	
	101.78		Տապանաքար	1910թ.	-/-	S	
	101.79		Տապանաքար	1904թ.	-/-	S	
	101.80		Տապանաքար	1895թ.	-/-	S	
	101.81		Տապանաքար	1898թ.	-/-	S	
	101.82		Տապանաքար	1845թ.	-/-	S	
	101.83		Տապանաքար	1876- 1877թթ.	-/-	S	
	101.84		Տապանաքար	1854թ.	-/-	S	
	101.85		Տապանաքար	1899թ.	-/-	S	
	101.86		Տապանաքար	1904թ.	-/-	S	
	101.87		Տապանաքար	1854թ.	-/-	S	
	101.88		Տապանաքար	1897թ.	-/-	S	
	101.89		Տապանաքար	1894թ.	-/-	S	
	101.90		Տապանաքար	1894թ.	-/-	S	
	101.91		Տապանաքար	1909թ.	-/-	S	
	101.92		Տապանաքար	1901թ.	-/-	S	
	101.93		Տապանաքար	1901թ.	-/-	S	
	101.94		Տապանաքար Ջալաբեկ Ջալալյանի	19-րդ դ.	-/-	S	
	101.95		Տապանաքար Այդինյանի	1880թ.	-/-	S	
	101.96		Տապանաքար Աշոտ Բահատրյան	1880թ.	-/-	S	
	101.97		Տապանաքար Դարբին Ղազար Հարությունյանցի	1880թ.	-/-	S	
	101.98		Տապանաքար ճարտարապետ Եսայանցի	1834թ.	-/-	S	
102.			Հայ-ռուսական գերեզմանոց «Ջաստավա»	19-20-րդ դդ.	N 39 45 07.9 E 46 43 43.2 1402մ	S	
	102.1		Տապանաքար	1904թ.	-/-	S	
	102.2		Տապանաքար	1901թ.	-/-	S	
	102.3		Տապանաքար	1901-1904թթ.	-/-	S	
	102.4		Տապանաքար	1906թ.	-/-	S	
	102.5		Տապանաքար	1848թ.	-/-	S	
	102.6		Տապանաքար	1856թ.	-/-	S	
103.			Գերեզմանոց «Ղազանչեցոց»	18-19-րդ դդ.	Ղազանչեցոց եկեղեցու հարավ- արևմտյան բլրի վրա N 39 45 21.7 E 46 44 52.8 1403մ	S	
104.			1905-1906թթ. գոհերի	1905-1906թթ.	Քաղաքի հյուսիսային մատույց-	S	

			գերեզմանոց		ներում, Ժամհարյանների հիվանդանոցի և ռեպլական ուսումնարանի վերնամասում. N 39 45 06.7 E 46 44 35.9 1434մ		
	104.1		Տապանաքար	1905թ.	-/-	S	
105.			Գերեզմանոց «Երևանյան դռներ»	19-րդ դ.	Երևանյան դարպասներից մինչև Քարին-Տակի ճանապարհը N 39 45 19.0 E 46 43 55.0 1444մ	S	
	105.1		Դամբարան	1871թ.	-/-	S	
	105.2		Խաչքար	19-րդ դ.	-/-	S	
	105.3		Տապանաքար	1902թ.	-/-	S	
	105.4		Տապանաքար	1876թ.	-/-	S	
	105.5		Տապանաքար	1889թ.	-/-	S	
	105.6		Տապանաքար	1884թ.	-/-	S	
	105.7		Տապանաքար	1909թ.	-/-	S	
	105.8		Տապանաքար	1846թ.	-/-	S	
	105.9		Տապանաքար	1893թ.	-/-	S	
	105.10		Տապանաքար	1890թ.	-/-	S	
	105.11		Տապանաքար	1878թ.	-/-	S	
	105.12		Տապանաքար	1881թ.	-/-	S	
	105.13		Տապանաքար	1896թ.	-/-	S	
	105.14		Տապանաքար	1842թ.	-/-	S	
	105.15		Տապանաքար	1892թ.	-/-	S	
	105.16		Տապանաքար	1868թ.	-/-	S	
	105.17		Տապանաքար	1894թ.	-/-	S	
	105.18		Տապանաքար	1860թ.	-/-	S	
	105.19		Տապանաքար	1853թ.	-/-	S	
	105.20		Տապանաքար	19-րդ դ.	-/-	S	
	105.21		Տապանաքար	1850թ.	-/-	S	
	105.22		Տապանաքար	1873թ.	-/-	S	
	105.23		Տապանաքար	1909թ.	-/-	S	
	105.24		Տապանաքար	1906թ.	-/-	S	
	105.25		Տապանաքար	19-րդ դ.	-/-	S	
	105.26		Տապանաքար	1878թ.	-/-	S	
	105.27		Տապանաքար	1865թ.	-/-	S	
	105.28		Տապանաքար	1889թ.	-/-	S	
	105.29		Տապանաքար	1881թ.	-/-	S	
	105.30		Տապանաքար	1848թ.	-/-	S	
	105.31		Տապանաքար	1879թ.	-/-	S	
	105.32		Տապանաքար	1802-1809թթ.	-/-	S	
	105.33		Տապանաքար	1890թ.	-/-	S	

105.34		Տապանաքար	19-րդ դ.	-/-	S	
105.35		Տապանաքար	19-րդ դ.	-/-	S	
105.36		Տապանաքար	1835թ.	-/-	S	
105.37		Տապանաքար	1861-1875թթ.	-/-	S	
105.38		Տապանաքար	1906թ.	-/-	S	
105.39		Տապանաքար	1872թ.	-/-	S	
105.40		Տապանաքար	1881թ.	-/-	S	
105.41		Տապանաքար	1852թ.	-/-	S	
105.42		Տապանաքար	1861թ.	-/-	S	
105.43		Տապանաքար	1840թ.	-/-	S	
105.44		Տապանաքար	1906թ.	-/-	S	
105.45		Տապանաքար	1879թ.	-/-	S	
105.46		Տապանաքար	1876թ.	-/-	S	
105.47		Տապանաքար	1903թ.	-/-	S	
105.48		Տապանաքար	1875թ.	-/-	S	
105.49		Տապանաքար	1873թ.	-/-	S	
105.50		Տապանաքար	1908թ.	-/-	S	
105.51		Տապանաքար	1899թ.	-/-	S	
105.52		Տապանաքար	1855թ.	-/-	S	
105.53		Տապանաքար	1910թ.	-/-	S	
105.54		Տապանաքար	1910թ.	-/-	S	
105.55		Տապանաքար	1806թ.	-/-	S	
105.56		Տապանաքար	1890թ.	-/-	S	
105.57		Տապանաքար	1900թ.	-/-	S	
105.58		Տապանաքար	1913թ.	-/-	S	
105.59		Տապանաքար	1900թ.	-/-	S	
105.60		Տապանաքար	1894թ.	-/-	S	
105.61		Տապանաքար	1887թ.	-/-	S	
105.62		Տապանաքար	19-րդ դ.	-/-	S	
105.63		Տապանաքար	1891թ.	-/-	S	
105.64		Տապանաքար	1913թ.	-/-	S	
105.65		Տապանաքար	1903թ.	-/-	S	
105.66		Տապանաքար	1880թ.	-/-	S	
105.67		Տապանաքար	1899թ.	-/-	S	
105.68		Տապանաքար	1870թ.	-/-	S	
105.69		Տապանաքար	1875թ.	-/-	S	
105.70		Տապանաքար	1882թ.	-/-	S	
105.71		Տապանաքար	1882թ.	-/-	S	
105.72		Տապանաքար	1893թ.	-/-	S	
105.73		Տապանաքար	1885թ.	-/-	S	
105.74		Տապանաքար	1906թ.	-/-	S	
105.75		Տապանաքար	1903թ.	-/-	S	
105.76		Տապանաքար	1902թ.	-/-	S	

	105.77		Տապանաքար	1896թ.	-/-	S	
	105.78		Տապանաքար	1846թ.	-/-	S	
	105.79		Տապանաքար բարերար Բալայան Ղուկասյանցի	1890թ.	-/-	S	
106.			Ռուսական գերեզմանոց	19-րդ դ.	Հյուսիսային պարսպապատի կենտրոնական հատվածի հս. կողմում N 39 45 59.2 E 45 46 15.2 1288մ	S	
	106.1		Տապանաքար	1835թ.	-/-	S	
	106.2		Տապանաքար	1840թ.	-/-	S	
	106.3		Տապանաքար	1885թ.	-/-	S	
	106.4		Տապանաքար	1852թ.	-/-	S	
	106.5		Տապանաքար	1843թ.	-/-	S	
	106.6		Տապանաքար	1901թ.	-/-	S	
	106.7		Տապանաքար	1906թ.	-/-	S	
	106.8		Տապանաքար	1884թ.	-/-	S	
	106.9		Տապանաքար	1906թ.	-/-	S	
	106.10		Տապանաքար	1848թ.	-/-	S	
	106.11		Տապանաքար	1905թ.	-/-	S	
	106.12		Տապանաքար	1912թ.	-/-	S	
107.			Պարսկական/Շահ- Կաջարների/ գերեզմանոց	18-19-րդ դդ.	Քաղաքի հյուսիս-արևելյան հատվածում, հայկական գե- րեզմանոցի մոտ N 39 46 09.4 E 46 45 15.2 1220մ	S	
108.			Գերեզմանոց «Արևելյան»	12-19-րդ դդ.	Շուշիից Հունտո իջնող արա- հետի ձախ կողմում N 39 46 18.1 E 46 45 27.5 1167մ	Հ	
	108.1		Խաչքար	12-րդ դ.	-/-	S	
	108.2		Խաչքար	12-րդ դ.	-/-	S	
109.			Հյուսիսային պարսպատա- կի գերեզմանոց	18-19-րդ դդ.	Հս.-ամ. պարսպապատի կենտրոնական հատվածից հս. N 39 46 00.2 E 46 44 39.8 1326մ	S	
110.			Աղբյուր	1871թ.	Ղազանչեցոց փ. 34 ա	Հ	
111.			Աղբյուր	1873թ.	«Երիզավետոպոլյան դարպասներ»-ի մոտ, հյուրանոցի տարածքում	S	Կառուցվել է ի հիշատակ գեներալ Հ. Լազարևի պապի Ա. Քալանտարյանի
112.			Աղբյուր	1898թ.	Մանդինյան փ. , Երկրագիտա- կան թանգարանից հս.	Հ	
113.			Աղբյուր	19-րդ դ.	Ագուլեցոց փ., հս. եզրի խաչմերուկին	S	

114.			Աղբյուր	19-րդ դ.	Հյուսիսային պարսպապատից հարավ, թաղային աղոթարանի մոտ	S	
115.			Աղբյուր	19-րդ դ.	Ղազարյան փ., «Ներքին մզկիթից» հր.-ար.	S	
116.			Աղբյուր	19-րդ դ.	Բաֆֆու փ.	S	
117.			Աղբյուր	19-րդ դ.	Վարանդա և Մուսայելյան փ. խաչմերուկ	S	Կառուցվել է Թադեոս Թամիրյանցի միջոցներով
118.			Աղբյուր	1900թ.	Աթաբեկյան և Բեկորի փ. խաչմերուկ	S	
119.			Աղբյուր	19-րդ դ.	Լեոյի 63ա N 39 45 51.0 E 46 45 15.3 1293մ	S	
120.			Աղբյուր	1900թ.	Ղազանչեցոց և Ազրյան փ. խաչմերուկ N 39 45 42.2 E 46 45 02.0 1338մ	Հ	Կառուցվել է ի հիշատակ Թադեոս Թամիրյանցի
121.			Աղբյուր «Խոջա Մարջինլի»	19-րդ դ.	Խաչենի 43/2 N 39 45 37.2 E 46 45 04.6 1329մ	S	Խոջա Մարջինլի մեդրեսեի մոտ, նրա վերնամասում
122.			Վերին աղբյուր	19-րդ դ.	Լ. Մելիքով փ. 17, Ռեալական ուսումնարանի դիմաց: N 39 45 14.6 E 46 44 39.4 1400մ	S	Կառուցել են Միրզա և Սամսոն եղբայրներ ռեալական ուսումնարանի մոտ ի հիշատակ իրենց ծնողների՝ Առաքելի և Եղիաբեթի
123.			Աղբյուր		Մելիք Փաշայան փ. 2 ա N 39 45 21.6 E 46 45 25.7 1287մ	S	Կառուցվել է Թադեոս Թամիրյանցի միջոցներով
124.			Ն. Ստեփանյանի առանձնատուն	19-րդ դ.	Ն. Ստեփանյանի և Տեր-Գաբրիելյանի փ., հատման խաչմերուկի վրա N 39 45 20.9 E 46 44 28.9 1407մ	Հ	
125.			Ա. Մանուկյանի տուն	19-րդ դ.	Զորավար Անդրանիկի փ., հր.-ամ. հատված N 39 45 33.5 E 46 44 35.1 1372մ	Հ	
126.			Մպայական տուն	19-րդ դ.	Զորավար Անդրանիկի փ. N 39 45 38.0 E 46 44 37.1 1354մ	Հ	
127.			Գ. Գաբրիելյանի տուն	19-րդ դ.	Զորավար Անդրանիկի փ-ի վերջնամասում N 39 45 47.8 E 46 44 41.9 1355մ	S	

128.			Վաղարշ Վաղարշյանի տուն	19-րդ դ.	Զորավար Անդրանիկ փ-ի միջնամաս N 39 45 48.3 E 46 44 43.6 1345մ	S	
129.			Լազարյանների հայրական տուն	19-րդ դ.	Սողոմոնյան փ.-ի հյուսիսային փակուղու վրա N 39 45 51.2 E 46 44 59.1 1304մ	S	
130.			Թառումյան եղբայրների տուն	19-րդ դ.	Սողոմոնյան և Ազրյան փ., հատման խաչմերուկ N 39 45 40.3 E 46 45 03.8 1336մ	S	
131.			Երաժիշտ Բալա Մելիքյանի տուն	19-րդ դ.	Մանդինյան փ. N 39 45 27.1 E 46 44 10.2 1320մ	S	
132.			Մուրացանի տուն	19-րդ դ.	Բաֆթու փ. N 39 45 26.1 E 46 45 08.1 1313մ	Հ	1854-1878թթ. այստեղ ապրել է Մուրացանը
133.			Առանձնատուն	19-րդ դ.	Գ. Նժդեհի փ. N 39 45 41.0 E 46 44 41.8 1339մ	S	
134.			Իվան Թևոսյանի տուն	19-րդ դ.	Ադամյան փ. N 39 45 43.5 E 46 45 03.4 1317մ	Հ	
135.			Հովհաննես Լազարի տուն	19-րդ դ.	Սողոմոնյան փ., պատմական շուկայից հս. N 39 45 46.9 E 46 45 04.3 1339մ	Հ	
136.			Զոհրաբեկովի տուն	19-րդ դ.	Հունանյան փ. N 39 45 34.4 E 46 45 21.7 1294մ	Հ	Պատկանել է պետական քաղաքային դպրոցի պարսիկ ուսուցիչ Զոհրաբեկովին
137.			Բյուլ-բյուլի տուն	19-րդ դ.	Ա. Հեքիմյան փ. N 39 45 45.4 E 46 45 27.0 1280մ	S	
138.			Հաջիբեկովի տուն	19-20-րդ դդ.	Ղազանչեցոց փ. N 39 45 51.4 E 46 45 04.8 1316մ	S	
139.			Լեոյի տուն	19-րդ դ.	Լեոյի փ-ի հր. հատված N 39 45 51.3 E 46 45 16.1 1296մ	Հ	
140.			Գ. Քամալյանի տուն	19-րդ դ.	Մ. Մաշտոցի փ. 32 N 39 45 20.0 E 46 45 10.1 1312մ	Հ	
141.			Մ. Առուստամյանի տուն	19-րդ դ.	Մաշտոցի փ. N 39 45 19.8 E 46 45 10.1 1315մ	Հ	
142.			Բնակելի տուն	1820-ական թթ. վերջ	Սողոմոնյան փ. 19 N 39 45 39.6 E 46 45 00.4 1342մ	S	

143.			Մ. Սարուխանյանի տուն	19-րդ դ.	Մաշտոցի փ. 27 N 39 45 27.0 E 46 46 08.8 1312մ	Հ	
144.			Ծննդատուն /Մամախանա/	19-րդ դ.	Քարազուլու փ. N 39 45 27.6 E 46 45 22.0 1285մ	S	
145.			Ժողովրդական տուն	19-րդ դ.	N 39 45 51.6 E 46 44 52.3 1301մ	S	
146.			Ժողովրդական տուն	19-րդ դ.	N 39 45 44.1 E 46 44 47.5 1347մ	S	
147.			Ժողովրդական տուն	19-20-րդ դդ.	Զորավար Անդրանիկի և Մ. Մելքոնյան փողոցների հատման հարավային եզրին N 39 45 44.2 E 46 44 45.5 1356մ	S	
148.			Ժողովրդական տուն	19-րդ դ.	Գ. Նժդեհի փ. N 39 45 42.8 E 46 44 58.4 1318մ	S	
149.			Ժողովրդական տների համալիր	19-րդ դ.	Բաֆֆու փ. N 39 45 24.8 E 46 45 06.3 1347մ	S	
150.			Ժողովրդական և հասարա- կական տների համալիր	19-րդ դ.	Բեկոր Աշոտի փ. N 39 45 35.6 E 46 45 11.0 1318մ	S	
151.			Ժողովրդական տներ	19-րդ դ.	Հովնանյան փ. N 39 45 29.2 E 46 45 14.8 1316մ	S	
152.			Ժողովրդական տուն	19-20-րդ դդ.	Հովսեփյան փողոցի վրա N 39 45 35.2 E 46 45 15.2 1318մ	S	
153.			Ժողովրդական տներ	19-րդ դ.	Մ. Փաշայան փ. N 39 45 27.6 E 46 45 22.0 1285մ	S	
154.			Ժողովրդական տներ	19-րդ դ.	Մուսայելյան փ. N 39 45 38.4 E 46 45 29.2 1266մ	S	
155.			Ժողովրդական տներ	19-րդ դ.	Թևանի փ. N 39 45 50.3 E 46 45 16.1 1291մ	S	
156.			Բնակելի տուն	19-րդ դ.	Ա. Հեքիմյան փ. 12 N 39 45 48.8 E 46 45 21.7 1280մ	S	
157.			Բնակելի տուն	19-րդ դ.	Ա. Հեքիմյան փ. 16 N 39 45 45.5 E 46 45 24.3 1282մ	S	

158.			Բնակելի տուն	19-րդ դ.	Ա. Հեքիմյան փ. 18 N 39 45 46.9 E 46 45 22.9 1279մ	S	
159.			Բնակելի տուն	20-րդ դ. սկիզբ	Ա. Հեքիմյան փ. 45 N 39 45 44.6 E 46 45 26.0 1272մ	S	
160.			Բնակելի տուն	19-րդ դ.	Վարանդա փ. 82 N 39 45 37.9 E 46 45 20.1 1296մ	S	
161.			Բնակելի տուն	20-րդ դ. սկիզբ	Վարանդա փ. 80 N 39 45 38.7 E 46 45 14.1 1305մ	S	
162.			Բնակելի տուն	19-րդ դ.	Վարանդա փ. 51 N 39 45 40.4 E 46 45 21.4 1301մ	S	
163.			Բնակելի տուն	19-րդ դ.	Վարանդա փ. 40 N 39 45 39.7 E 46 45 22.0 1284մ	S	
164.			Բնակելի տուն	19-րդ դ.	Վարանդա փ. 28 N 39 45 39.9 E 46 45 24.0 1234մ	S	
165.			Բնակելի տուն	19-րդ դ.	Վարարակն փ. 1 N 39 45 46.6 E 46 44 57.3 1314մ	S	
166.			Բնակելի տուն	19-րդ դ.	Լեռ փ. 13ա N 39 45 50.4 E 46 45 18.1 1284մ	S	
167.			Բնակելի տուն	19-րդ դ.	Տմբլաչի Խաչանի փ. 25 N 39 45 48.5 E 46 45 13.5 1307մ	S	
168.			Բնակելի տուն	19-րդ դ.	Տմբլաչի Խաչանի փ. 27 N 39 45 48.5 E 46 45 10.6 1307մ	S	
169.			Բնակելի տուն	19-րդ դ.	Տմբլաչի Խաչանի փ. 71 N 39 45 49.6 E 46 45 20.0 1289մ	S	
170.			Բնակելի տուն	19-րդ դ.	Թևանի փ. 10 N 39 45 45.9 E 46 45 16.6 1301մ	S	
171.			Բնակելի տուն	19-րդ դ.	Թևանի փ. 2 N 39 45 47.5 E 46 45 16.6 1296մ	S	
172.			Բնակելի տուն	19-րդ դ.	Աղաջանյան փ. 62 N 39 45 35.9 E 46 45 19.8 1314մ	S	
173.			Բնակելի տուն	19-րդ դ.	Աղաջանյան փ. 50 N 39 45 35.3 E 46 45 18.7 1310մ	S	
174.			Բնակելի տուն	19-րդ դ.	Բեկոր Աշոտի փ. 34 N 39 45 32.3 E 46 45 13.7 1306մ	S	
175.			Բնակելի տուն	18-19-րդ դդ.	Բեկոր Աշոտի փ.-ներ 47,43,54 N 39 45 31.9 E 46 45 17.0 1303մ	S	
176.			Բնակելի տուն	19-րդ դ.	Իշխանյան փ. 21 N 39 45 23.7 E 46 45 21.4 1307մ	S	
177.				19-րդ դ.	Մելիք Փաշայան փ. 13	S	

			Բնակելի տուն		N 39 45 28.4 E 46 45 22.3 1290մ		
178.			Բնակելի տուն	19-րդ դ.	Մելիք Փաշայան փ. 24 N 39 45 28.7 E 46 45 22.4 1280մ	S	
179.			Բնակելի տուն	19-րդ դ.	Վարդան Ստեփանյան փ. 57 N 39 45 32.8 E 46 45 20.4 1301մ	S	
180.			Բնակելի տուն	19-րդ դ.	Դուլման Վարդանի փ. 74 N 39 45 32.4 E 46 45 20.3 1301մ	S	
181.			Բնակելի տուն	19-րդ դ.	Գյուրջյան փ. 6 N 39 45 34.4 E 46 45 13.2 1310մ	S	
182.			Բնակելի տուն	19-րդ դ.	Գյուրջյան փ. 5 N 39 45 34.0 E 46 45 17.8 1310մ	S	
183.			Բնակելի տուն	19-րդ դ.	Մհեր Հովսեփյան փ. 47 N 39 45 34.4 E 46 45 14.0 1309մ	S	
184.			Բնակելի տուն	19-րդ դ.	Մհեր Հովսեփյան փ. 10 N 39 45 35.4 E 46 45 14.4 1307մ	S	
185.			Բնակելի տուն	19-րդ դ.	Մհեր Հովսեփյան փ. 8 N 39 45 36.5 E 46 45 15.6 1324մ	S	
186.			Բնակելի տուն	19-րդ դ.	Հախումյան փ. 26 N 39 45 18.0 E 46 44 33.0 1412մ	S	
187.			Հասարակական շենք	19-րդ դ.	Թևանի փ. 29 N 39 45 44.0 E 46 45 13.8 1302մ	S	
188.			Հասարակական շենք	19-րդ դ.	Ա. Հեքիմյան փ. 66/76 N 39 45 44.9 E 46 45 29.3 1262մ	S	
189.			Հասարակական շենք	19-րդ դ.	Ադամյան փ. 7 N 39 45 42.4 E 46 45 09.0 1318մ	S	
190.			Հասարակական շենք	19-րդ դ.	Մուսայելյան փ. 5 N 39 45 32.7 E 46 45 28.4 1277մ	S	
191.			Վերին Սզկիթ (Մեծ մզկիթ)	1883թ.	Շուկայի հրապարակի հր. Կողմում N 39 45 37.1 E 46 45 09.6 1319մ	Հ	Կառուցվել է պարսիկ ճարտարապետ Քերբալա Սեֆի խանի նախագծով
192.			Ներքին մզկիթ	1874-1875թթ.	Թևանի փ. N 39 45 43.6 E 46 44 12.5 1300մ	Հ	Կառուցել է ճարտարապետ Քերբալա Սեֆի խանը
193.			Մեդրեսե /Վազիֆի հոգևոր	19-րդ դ.	Նախկին ցարական (ռուսական) փոստային շենքի մոտ N 39 45 46.0 E 46 45 04.2	S	

			դպրոց/		1330մ		
194.			Մեղրեսև և աղբյուր	19-րդ դ.	Հողե հրապարակի ներքնամաս N 39 15 40.8 E 46 45 28.7 1284մ	S	
195.			Սզկիթ «Չյոլ գալա»	18-19-րդ դ.	Լեռնի հրապարակ N 39 45 51.9 E 46 45 14.5 1295մ	S	
196.			Սզկիթ «Խոջա Մարդինլի»	19-րդ դ.	Մուրացանի փ. 50 N 39 45 36.7 E 46 45 05.7 1326մ	S	
197.			Սզկիթ «Մարդինլի»	19-րդ դ.	Ադամյան փ. 7 N 39 45 45.7 E 46 45 09.9 1313մ	S	
198.			Ամրոց «Վիշկի»	10-15-րդ դդ.	Գտնվում է Շուշիից 3կմ հս., Ստեփանակերտից Շուշի ավտոճանապարհի աջ կողմում բարձրացող երկու բլուրների վրա N 39 47 29.0 E 46 45 34.3 1113մ	S	
199.			Թաղևու Թամիրյանի ջրամբար	1893-1901թթ.	Երևանյան փ. N 39 45 26.6 E 46 44 12.9 1457մ	Հ	Կառուցվել է շուշեցի մեծահարուստ Թաղևու Թամիրյանցի միջոցներով
200.			Հուշարձան «Տանկ»	1994թ.	Շուշի քաղաքից 3 կմ հս.-ար.	S	Նվիրված է Շուշիի ազատագրման ժամանակ ազերիների կողմից խփված տանկի քաջարի անձնա- կազմի հիշատակին: Կառուցվել է Վաչագան Իշխանյանի և ճարտարա- պետ Մովսես Տիտանյանի ջանքերով
201.			ՀՄՊԶ հուշարձան		քաղաքի հս. եզրամաս	S	Նվիրված է 1941-1945 թթ. զոհված շուշեցիների հիշատակին
202.			Վազգեն Սարգսյանի հուշարձան	2006թ.	Շրջվարչակազմի շենքի դիմաց, քաղաքային գրասպասարանի հյուսի- սային եզրին N 39 45 49.5 E 46 45 04.3 1303 մ	S	
203.			Նելսոն Ստեփանյանի հուշարձան	1972թ.	Նելսոն Ստեփանյանի հրապարակում N 39 45 45.3 E 46 44 55.0 1317 մ	Հ	
204.			Հուշակոթող Բ. Թևոսյանի	20-րդ դ.	Ա. Բեկորի փ.	S	
205.			Զրհորի քար	18-19-րդ դդ.	Ռուբեն Հարությունյանի տնամերձում	S	
206.			Արձանագիր քար	1893-1901թթ.	քաղաքի հս.-ամ. եզրամաս	S	Թաղևու Թամիրյանի ջրամբարի արձանագրություն
207.			Խաչքար	12-13-րդ դդ.	բենգալց. հս.-ամ.	S	

208.			Խաչքար	12-13-րդ դդ.	բենգալց. հս.-ամ.	S	
209.			Խաչքար	12-13-րդ դդ.	բենգալց. հս.-ամ.	S	
210.			Տապանաքար	1803թ.	քաղաքից 600մ հս.-ար.	S	
211.			Տապանաքար –սագանդար Ասլանի	1807թ.	քաղաքից 600մ հս.-ար.	S	
212.			Տապանաքար Մ.Ֆյոդորովնայի	1835թ.	քաղաքից 600մ հս.-ար.	S	
213.			Տապանաքար Խանդամիրով Նազլուի	1829թ.	քաղաքից 600մ հս.-ար.	S	
214.			Տապանաքար Հռիփսիմեի	1823թ.	քաղաքից 600մ հս.-ար.	S	
215.			Տապանաքար ուստա Հարությունի	1791թ.	քաղաքից 600մ հս.-ար.	S	
216.			Տապանաքար Հովակիմի	1812թ.	քաղաքից 600մ հս.-ար.	S	
217.			Տապանաքար Հարությունի	1795թ.	քաղաքից 600մ հս.-ար.	S	
218.			Տապանաքար Մարիանայի	1806թ.	քաղաքից 600մ հս.-ար.	S	
219.			Տապանաքար Մինայի	1828թ.	քաղաքից 600մ հս.-ար.	S	
220.			Տապանաքար Հովսեփի	1755թ.	քաղաքից 600մ հս.-ար.	S	
221.			Տապանաքար Մահփեբի	1753թ.	քաղաքից 600մ հս.-ար.	S	
222.			Տապանաքար Առաքելի	1795թ.	քաղաքից 600մ հս.-ար.	S	
223.			Տապանաքար Մարտիրոսի	1752թ.	քաղաքից 600մ հս.-ար.	S	
224.			Տապանաքար	1861թ.	քաղաքից 200մ ար.	S	
225.			Տապանաքար	1895թ.	քաղաքի հր.-ար. եզրամաս	S	
226.			Տապանաքար	1905թ.	քաղաքի հս.-ար. եզրամաս	S	
227.			Դամբարանադաշտ	մ.թ.ա.2-1 հազ.	N 39 46 04.3 E 46 45 58.1 1162 մ բնակավայրից 200մ հս.-ար.	Հ	
	227.1		Դամբարան	19-րդ դ.	-/-	Հ	
	227.2		Գերեզմանոց մահմեդական	19-րդ դ.	-/-	Հ	
228.			Դամբարանադաշտ «Օղակայան»	մ.թ.ա. 2-1 հազ.	N 39 46 27.2 E 46 45 36.5 1070 մ բնակավայրից 400մ հս.-ար.	Հ	
	228.1		Դամբանաբլուր «Օղակայան»	-/-	-/-	Հ	
	228.2		Դամբանաբլուր «Օղակայան»	-/-	-/-	Հ	
	228.3		Դամբանաբլուր «Օղակայան»	-/-	-/-	Հ	
	228.4		Դամբանաբլուր «Օղակայան»	-/-	-/-	Հ	
	228.5		Դամբանաբլուր «Օղակայան»	-/-	-/-	Հ	
	228.6		Դամբանաբլուր «Օղակայան»	-/-	-/-	Հ	
	228.7		Դամբանաբլուր «Օղակայան»	-/-	-/-	Հ	

	228.8			Դամբանաբլուր «Օղակայան»	-/-	-/-	Հ	
	228.9			Դամբանաբլուր «Օղակայան»	-/-	-/-	Հ	
	228.10			Դամբանաբլուր «Օղակայան»	-/-	-/-	Հ	
229.				Դամբարանադաշտ «Նոյան տապան»	մ.թ.ա. 2-1 հազ.	N 39 46 36.2 E 46 45 03.2 1200մ բնակավայրից 400մ հր.-ամ.	Հ	
Ընդամենը 405 հուշարձան								
գ. ՏԱԱԸ ՎԵՐՍՏ								
230.				Իջևանատուն «Տասր վերստ»	19-րդ դ.	N 39 40 28.1 E 46 36 39.3 1375մ գյուղից 1.2 կմ հր.-ար.	Հ	
231.				Բնակատեղի «Տասր վերստ»	17-18-րդ դդ.	գյուղից 300 մ հս.-ամ.	Տ	
232.				Կացարան «Տասր վերստ»	միջնադար	գյուղի ամ. եզրին	Տ	
233.				Գերեզմանոց	19-20-րդ դդ.	գյուղի մեջ	Տ	
234.				Կամուրջ	18-րդ դ.	գյուղի մեջ	Տ	
235.				Կամուրջ	18-րդ դ.	գյուղի մեջ	Տ	
236.				ՀՄՊԶ հուշարձան	20-րդ դ.	գյուղից հս. գտնվող բարձունքի վրա	Տ	
Ընդամենը 7 հուշարձան								
գ.ՔԱՐԻՆ ՏԱԿ								
237.				Քարանձավ «Ավանա կարան»	մ.թ.ա. 2-1 հազ. 18-րդ դ.	N 39 45 06.0 E 46 45 33.5 1264մ գյուղից 3.3 կմ հս.-ար.	Հ	«Հունտտի կիրճ» արգելոց
	237.1			Պարիսպներ «Ավանա կարան»	18-19-րդ դդ.	N 39 45 05.4 E 46 45 621 1106մ գյուղից 3.2 կմ հս.-ար.	Տ	-/-
238.				Քարանձավ «Ալեքսանա զուղե»	մ.թ.ա. 1-մ.թ. 1 դդ.	N 39 44 35.4 E 46 45 58.6 1387մ գյուղից 3.5 կմ հր.-ար.	Տ	-/-
239.				Կամուրջ «Միմոնանց»		N 39 44 23.6 E 46 45 00.8 1085մ գյուղի հր. եզրին	Հ	
240.				Գերեզմանոց	18-20-րդ դդ.	գյուղից հս.-ամ.	Տ	
	240.1			Տապանաքար	1866թ.	-/-	Տ	
	240.2			Տապանաքար	1803թ.	-/-	Տ	
	240.3			Տապանաքար	1751թ.	-/-	Տ	
	240.4			Տապանաքար	1821թ.	-/-	Տ	
	240.5			Տապանաքար	1908թ.	-/-	Տ	
	240.6			Տապանաքար	1900թ.	-/-	Տ	
	240.7			Տապանաքար	1901թ.	-/-	Տ	
	240.8			Տապանաքար	1894թ.	-/-	Տ	
	240.9			Տապանաքար	1917թ.	-/-	Տ	
	240.10			Տապանաքար	1891թ.	-/-	Տ	
	240.11			Տապանաքար	1857թ.	-/-	Տ	
	240.12			Տապանաքար	1871թ.	-/-	Տ	
	240.13			Տապանաքար	19-րդ դ.	-/-	Տ	

240.14		Տապանաքար	1897թ.	-/-	S	
240.15		Տապանաքար	1816թ.	-/-	S	
240.16		Տապանաքար	1816թ.	-/-	S	
240.17		Տապանաքար	1809թ.	-/-	S	
240.18		Տապանաքար	1841թ.	-/-	S	
240.19		Տապանաքար	1881թ.	-/-	S	
240.20		Տապանաքար	1886թ.	-/-	S	
240.21		Տապանաքար	1812թ.	-/-	S	
240.22		Տապանաքար	1872թ.	-/-	S	
240.23		Տապանաքար	1812թ.	-/-	S	
240.24		Տապանաքար	1812թ.	-/-	S	
240.25		Տապանաքար	1854թ.	-/-	S	
240.26		Տապանաքար	1812թ.	-/-	S	
240.27		Տապանաքար	1889թ.	-/-	S	
240.28		Տապանաքար	1819թ.	-/-	S	
240.29		Տապանաքար	1848թ.	-/-	S	
240.30		Տապանաքար	1873թ.	-/-	S	
240.31		Տապանաքար	1893թ.	-/-	S	
240.32		Տապանաքար	1833թ.	-/-	S	
240.33		Տապանաքար	1912թ.	-/-	S	
240.34		Տապանաքար	1912թ.	-/-	S	
240.35		Տապանաքար	1875թ.	-/-	S	
240.36		Տապանաքար	1751թ.	-/-	S	
240.37		Տապանաքար	1898թ.	-/-	S	
240.38		Տապանաքար	1826թ.	-/-	S	
240.39		Տապանաքար	1818թ.	-/-	S	
240.40		Տապանաքար	1901թ.	-/-	S	
240.41		Տապանաքար	1891թ.	-/-	S	
240.42		Տապանաքար	1751թ.	-/-	S	
240.43		Տապանաքար	1819թ.	-/-	S	
240.44		Տապանաքար	1818թ.	-/-	S	
240.45		Տապանաքար	1812թ.	-/-	S	
240.46		Տապանաքար	1751թ.	-/-	S	
240.47		Տապանաքար	1815թ.	-/-	S	
240.48		Տապանաքար	1811թ.	-/-	S	
240.49		Տապանաքար	1849թ.	-/-	S	
240.50		Տապանաքար	1815թ.	-/-	S	
240.51		Տապանաքար	1808թ.	-/-	S	
240.52		Տապանաքար	1810թ.	-/-	S	
240.53		Տապանաքար	1812թ.	-/-	S	
240.54		Տապանաքար	1905թ.	-/-	S	
240.55		Տապանաքար	1908թ.	-/-	S	
240.56		Տապանաքար	1821թ.	-/-	S	

	240.57		Տապանաքար	1830թ.	-/-	S	
	240.58		Տապանաքար	19-րդ դ.	-/-	S	
	240.59		Տապանաքար	1860թ.	-/-	S	
	240.60		Տապանաքար	1848թ.	-/-	S	
241.			Գյուղատեղի	միջնադար	գյուղից 500 մ ար.	S	
242.			Զրադաց /Ակվանց/	1898թ.	գյուղի տարածքում	S	
243.			Զրադաց	19-րդ դ.	գյուղի մեջ	S	
244.			Զրադաց	19-րդ դ.	գյուղից 200 մ ար.	S	
245.			Զրադաց /Համամի/	19-րդ դ.	գյուղից 2 կմ հր.-ամ.	S	
246.			Զրադաց /Ստեփանանց/	19-րդ դ.	գյուղից 800 մ հր.-ամ.	S	
247.			Զրադաց /Աթանեսի/	19-րդ դ.	գյուղի մեջ	S	
248.			Աղբյուր /Օրինաղբյուր/	19-20-րդ դդ.	գյուղի տարածքում	S	
249.			Աղբյուր /Շենին աղբյուր/	1898թ.	գյուղի մեջ	S	
250.			Աղբյուր	19-րդ դ.	գյուղից 250 մ ար.	S	
251.			Աղբյուր	19-րդ դ.	գյուղի մեջ	S	
252.			Աղբյուր	19-20-րդ դդ.	գյուղից 250 մ ար.	S	
253.			Գերեզմանոց	վաղ միջնադար	գյուղից 500 մ ար.	S	
254.			Գերեզմանոց	19-20-րդ դդ.	գյուղի մեջ	S	
255.			Գերեզմանոց	18-19-րդ դդ.	գյուղից 50 մ հս.-ար.	S	
	255.1		Ժայռաբեկոր-տապանաքար	1882թ.	-/-	S	
	255.2		Տապանաքար	1923թ.	-/-	S	
	255.3		Տապանաքար	1819թ.	-/-	S	
	255.4		Տապանաքար	1871թ.	-/-	S	
	255.5		Տապանաքար	20-րդ դարի սկիզբ	-/-	S	
	255.6		Տապանաքար	1818թ.	-/-	S	
	255.7		Տապանաքար	1908թ.	-/-	S	
	255.8		Տապանաքար	1751թ.	-/-	S	
	255.9		Տապանաքար	1812թ.	-/-	S	
	255.10		Տապանաքար	1811թ.	-/-	S	
	255.11		Տապանաքար	1845թ.	-/-	S	
	255.12		Տապանաքար	1751թ.	-/-	S	
256.			Հուշատախտակ	1968թ.	գյուղի մեջ	S	
257.			Սրբատեղի	միջնադար	գյուղից 2 կմ հր.-ամ.	S	
258.			Խաչքար	11-12-րդ դդ.	գյուղից 2 կմ հր.-ամ.	S	
259.			Խաչքար	1993թ.	գյուղի մեջ	S	
260.			Խաչքար	2003թ.	գյուղից 2 կմ հս.-ամ.	S	
261.			Խաչքար	2000թ.	գյուղի մեջ	S	
262.			Տապանաքար	1918թ.	գյուղի մեջ	S	
263.			Տապանաքար	1936թ.	գյուղի մեջ	S	
264.			Խաչքար /Պուլուր արտին/	11-12-րդ դդ.	գյուղից 500 մ ար.	S	
265.			ՀՄՊԶ հուշարձան	1975թ.	գյուղի մեջ	S	

266.			ԱՊԶ հուշարձան	2006թ.	գյուղի մեջ	S	
Ընդամենը՝ 103 հուշարձան							
Ընդհանուրը՝ 576 հուշարձան							

ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ
ՂԵԿԱՎԱՐ-ՆԱԽԱՐԱՐ

Լ. ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

**«ՏՅԱՔ» ՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՏՄԱՄՇԱԿՈՒԹՅԱՅԻՆ ԱՐԳԵԼՈՑ
ՍՏԵՂՇԵԼՈՒ ԵՎ ԴՐԱ ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

Համաձայն «Պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների ու պատմական միջավայրի պահպանության և օգտագործման մասին» Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենքի 8-րդ հոդվածի «ե» ենթակետի և 17-րդ հոդվածի՝ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարությունը **որոշում է.**

1. Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության Հաղրութի շրջանի Տյաք գյուղում ստեղծել «Տյաք» պետական պատմամշակութային արգելոց (5,62 հեկտար):

2. Հաստատել՝

1) «Տյաք» պետական պատմամշակութային արգելոցի սահմանները՝ համաձայն N 1 հավելվածի.

2) «Տյաք» պետական պատմամշակութային արգելոցի կանոնադրությունը՝ համաձայն N 2 հավելվածի:

3. Սահմանել, որ մինչև արգելոցի կառավարման մարմնի կազմավորումը, արգելոցի կանոնադրությամբ նրան վերապահված գործառնություններն իրականացնում է Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարությունը:

4. Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարին՝ մինչև 2017 թվականի դեկտեմբերի 1-ը Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարություն ներկայացնել «Տյաք» պետական պատմամշակութային արգելոցի գործունեության և զարգացման հեռանկարային ծրագիր:

5. Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության գյուղատնտեսության նախարարությանը, Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարության աշխատակազմին՝ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության Հաղրութի շրջանի վարչակազմի ղեկավարի հետ համատեղ մինչև 2017 թվականի նոյեմբերի 20-ը Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարության հաստատմանը ներկայացնել սույն որոշումից բխող առաջարկություններ՝

1) հողամասերի նպատակային նշանակության փոփոխությունների.

2) ըստ անհրաժեշտության ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց հողամասերը պետության կարիքների համար օտարելու.

3) հողատարածքներում հողօգտագործման սահմանափակումներ և սերվիտուտներ սահմանելու վերաբերյալ:

6. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակմանը հաջորդող տասներորդ օրը:

ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՉԱՊԵՏ

Ա. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՏՅԱՔ» ՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՏՄԱՍՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԱՐԳԵԼՈՑԻ

I. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. «Տյաք» պետական պատմամշակութային արգելոցը (այսուհետ՝ արգելոց) ստեղծվել է Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարության 2017 թվականի մարտի 14-ի N 155-Ն որոշմամբ, Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, տարածքի պատմամշակութային ու բնապատմական, նյութական և հոգևոր արժեքներն իրենց պատմական, մշակութային ու բնական միջավայրում ամբողջական պահպանման, վերականգնման, ուսումնասիրման և հրապարակային ներկայացման համար՝ գիտահետազոտական, մշակութայնության ակադեմիական և զբոսաշրջային-էքսկուրսիոն նպատակներով: Այն ստեղծվում է «Տյաք» հուշարձանախմբի հատուկ ուսումնասիրման և պահպանական պայմանակարգի (ռեժիմի) սահմանման անհրաժեշտությամբ պայմանավորված, ինչը հնարավորություն կտա նաև ապահովել հուշարձանախմբի հնարավորինս անաղարտ պահպանությունը և դրա նպատակային օգտագործումը: Արգելոցը գտնվում է Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության Հաղրութի շրջանի Տյաք գյուղի վարչական տարածքում:

2. Արգելոցի անվանումն է՝

հայերեն լրիվ՝ «Տյաք» պետական պատմամշակութային արգելոց
հայերեն կրճատ՝ «Տյաք» պետական արգելոց
ռուսերեն՝ Историко-культурный государственный заповедник “Тяк”,
ռուսերեն կրճատ՝ Государственный заповедник “Тяк”,
անգլերեն լրիվ՝ State historical and cultural reservation “Tyaq”,
անգլերեն կրճատ՝ State reservation “Tyaq”:

II. ԱՐԳԵԼՈՑԻ ՍՏԵՂԾՄԱՆ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԸ ԵՎ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

3. Արգելոցի ստեղծման նպատակներն են՝

- 1) հուշարձանի պատմամշակութային հողերի և դրանց հարող տեղանքապատկերների (լանդշաֆտների) հնարավորինս անաղարտ պահպանումը.
- 2) «Տյաք» հնագիտական հուշարձանից հայտնաբերված և այդ հուշարձանին վերաբերող մշակութային արժեքների պահպանումը, ուսումնասիրումը, ինչպես նաև նպատակային օգտագործումը.
- 3) գիտաճանաչողական զբոսաշրջության զարգացման նախադրյալների ստեղծումը և բնակչության մշակութային ժառանգության նկատմամբ հարգանքի ձևավորումը:

4. Արգելոցի տարածքում իրականացվող գործունեության հիմնական ուղղություններն են.

- 1) **գիտաֆոնդային.** թանգարանային, արխիվային և գրադարանային ֆոնդերի գիտական կոմպլեկտավորում, հավաքածուների պահպանության և պետական հաշվառման կազմակերպում, դրանց գույքագրում, թանգարանային համալիրների ուսումնասիրություն և համակարգում.
- 2) **գիտահետազոտական.** թանգարանային հավաքածուների, պատմական, ճարտարապետական և բնական հուշարձանների ուսումնասիրություն և համակարգում, ցուցադրանմուշային և ցուցահանդեսային ծրագրերի մշակում, սեմինարների, խորհրդակցությունների, կոնֆերանսների անցկացում.
- 3) **էքսպոզիցիոն-ցուցահանդեսային.** էքսպոզիցիաների և ցուցահանդեսների նախագծում, դրանց մոնտաժում և ապամոնտաժում, էքսպոզիցիաների պահպանության ապահովում.
- 4) **վերականգնողական-կոնսերվացիոն.** հավաքածուների, մշակութային և ճարտարապետական հուշարձանների վերականգնման և կոնսերվացման ապահովում.
- 5) **լուսավորչական և էքսկուրսա-զբոսաշրջային.** էքսկուրսիաների անցկացման, էքսկուրսա-զբոսաշրջային ծրագրերի իրագործման, զանգվածային միջոցառումների կազմակերպման միջոցով պատմության, մշակույթի և բնական հուշարձանների հանրամատչելիացում, ժողովրդական մշակութային ավանդույթների տնտեսավարման և բնօգտագործման ավանդական ձևերի ուսումնասիրություն, աջակցություն և վերածնում.

6) **խմբագրահրատարակչական և գովազդային.** գիտահետազոտական գործունեության արդյունքների, ժողովածուների, գիտական և ցուցահանդեսային պաստառների, գովազդների հրատարակման նախապատրաստություն, տեսաֆիլմերի ստեղծում, հեռահաղորդակցական համակարգերի կիրառում.

7) **տնտեսական.** տնտեսական գործունեության վարում, առաջադրված խնդիրների իրականացում.

8) **միջազգային.** միջազգային մշակութային կապերի իրականացում, թանգարանային զբոսաշրջության կազմակերպում և զարգացում.

9) **պահպանական.** թանգարան-արգելոցի տարածքի, ֆոնդերի, պատմամշակութային հուշարձանների անվտանգության միասնական համակարգի ստեղծում:

III. ԱՐԳԵԼՈՑԻ ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՐԳԸ (ՌԵԺԻՄԸ)

5. Արգելոցի տարածքում արգելվում է՝

1) տնտեսական և բնակելի օբյեկտների շինարարությունն ու շահագործումը, ճանապարհների, խողովակաշարերի, էլեկտրահաղորդման գծերի և հաղորդակցության այլ ուղիների շինարարությունը՝ բացառությամբ արգելոցի գործունեության համար անհրաժեշտ օբյեկտների շինարարության.

2) մեքենայացված տրանսպորտային միջոցների երթևեկությունը և կանգառը՝ թույլատրված ճանապարհային ցանցի սահմաններից դուրս կամ դրա համար չնախատեսված վայրերում.

3) երկրաբանահետախուզական աշխատանքները, որոնք ուղեկցվում են փորձնական հանույթներով, մակաբացումներով, պայթեցումներով և բնապատմական միջավայրը խախտող այլ տեխնիկական միջոցների կիրառմամբ.

4) օգտակար հանածոների մշակումը, հանքաշերտերի, հանքաէլուտների և լեռնատեսակների ելքերի շահագործումը.

5) ցանկացած այլ գործունեություն, որը խախտում, աղճատում, նսեմացնում է արգելոցի պայմանակարգը, հնագիտական հուշարձանները կամ սպառնում գիտական և (կամ) մշակութային արժեքի պահպանությանը:

IV. ԱՐԳԵԼՈՑԻ ՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

6. Արգելոցի պահպանությունը, ուսումնասիրությունը, օգտագործումը և հանրահռչակումն իրականացնում է «Պատմական միջավայրի պահպանության պետական ծառայություն» պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունը:

7. Արգելոցի տարածքում գտնվող հուշարձաններին և դրանց բնապատմական միջավայրին առնչվող աշխատանքները համաձայնեցվում են պետական լիազոր մարմնի հետ:

ԼԵՈՒՍՑԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ
ՂԵԿԱՎԱՐ-ՆԱԽԱՐԱՐ

Լ. ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

**ԶԿՆՈՐՍՈՒԹՅԱՆ ԱՐՏԱԴՐԱՆՔԻ ՀԻՔԻԵՆԱՅԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ
ԱՌԱՆՁՆԱԿԻ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳԸ
ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

«Սննդամթերքի անվտանգության մասին» Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենքի 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետին, «Իրավական ակտերի մասին» Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենքի 13-րդ հոդվածին համապատասխան՝ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարությունը ***ն ր ո շ ու մ է***:

1. Հաստատել ձկնորսության արտադրանքի հիգիենային ներկայացվող առանձնակի պահանջների տեխնիկական կանոնակարգը՝ համաձայն հավելվածի:

2. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվանից վեց ամիս հետո:

ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՉԱՊԵՏ

Ա. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

**ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳ
ՁԿՆՈՐՄՈՒԹՅԱՆ ԱՐՏԱՊՐԱՆՔԻ ՀԻԳԻԵՆԱՅԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ
ԱՌԱՆՁՆԱԿԻ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐԻ**

I. ՆՊԱՏԱԿԸ ԵՎ ԿԻՐԱՌՄԱՆ ՈԼՈՐՏԸ

1. Ձկնորսության արտադրանքի հիգիենային ներկայացվող առանձնակի պահանջների տեխնիկական կանոնակարգի (այսուհետ՝ կանոնակարգ) նպատակը սննդի շղթայի օպերատորների համար ձկնորսության արտադրանքի հիգիենային ներկայացվող առանձնակի պահանջների սահմանումն է՝ ի լրումն սննդամթերքի հիգիենային ներկայացվող ընդհանուր պահանջների:

2. Ձկնորսության արտադրանքի հիգիենային ներկայացվող առանձնակի պահանջները տարածվում են սննդի շղթայի բոլոր փուլերի վրա: Ներմուծվող ձկնորսության արտադրանքը պետք է համապատասխանի սույն կանոնակարգով կամ արտահանող երկրի համարժեք փաստաթղթով սահմանված պահանջներին:

3. Ձկնորսության արտադրանքի հիգիենային ներկայացվող առանձնակի պահանջները չեն տարածվում՝

1) շուկայահանվող կենդանի երկփեղկ փափկամարմինների, կենդանի փշամորթերի, կենդանի թաղանթավորների և կենդանի ծովային փորոտանի փափկամարմինների վրա:

2) բուսական ծագման և վերամշակված ձկնորսության արտադրանքի խառը բաղադրությամբ սննդամթերքի վրա, չնայած, որ այդ արտադրությունում օգտագործվող ձկնորսության արտադրանքը նույնպես պետք է արտադրված և վերամշակված լինի սույն կանոնակարգի պահանջներին համապատասխան:

3) անձնական կամ ընտանեկան սպառման համար նախատեսված նախնական արտադրության արտադրանքի վրա:

4) անձնական կամ ընտանեկան սպառման համար նախատեսված ձկնորսության արտադրանքի տնային պայմաններում պատրաստման, վերամշակման, օգտագործման կամ պահման վրա:

4. Ձկնորսության արտադրանքի նախնական արտադրությունը ներառում է՝

1) շուկայահանման նպատակով ձկնորսության արտադրանքի բուծումը և որսը:

2) որսից հետո ձկնորսության արտադրանքի փոխադրումը մինչև մշակող կազմակերպություն և դրա պահումը:

3) որսի վայրից կամ մշակող կազմակերպությունից ձկնորսության արտադրանքի տեղափոխումը մինչև վերամշակող կազմակերպություն:

II. ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՀԱՄԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

5. Սույն կանոնակարգում օգտագործվող հիմնական հասկացություններն են՝

1) **երկփեղկ փափկամարմին**՝ ջրից միկրոօրգանիզմները ֆիլտրելու միջոցով սնվող փափկամարմին:

2) **ձկնորսության արտադրանք**՝ ծովային և քաղցրահամ ջրերի վայրի կամ մարդու կողմից բուծված բոլոր կենդանիները (բացառությամբ կենդանի երկփեղկ փափկամարմինների, կենդանի փշամորթերի, կենդանի թաղանթավորների և կենդանի ծովային փորոտանի փափկամարմինների, ինչպես նաև բոլոր կաթնասունների, սողունների և գորտերի)՝ ներառյալ դրանց բոլոր ուտելի տարատեսակները, մասերը, ինչպես նաև դրանցից ստացված ուտելի արտադրանքը:

3) **ձկնորսության թարմ արտադրանք**՝ ամբողջական կամ մշակված՝ ներառյալ վակուում փաթեթավորմամբ կամ կարգավորվող մթնոլորտի պայմաններում փաթեթավորված այն ձկնորսության արտադրանքը, որը, փչացումը կանխելու նպատակով, բացի պաղեցումից, չի ենթարկվել որևէ մշակման:

4) **միսը ոսկորից մեխանիկական եղանակով առանձնացումից ստացված ձկնորսության արտադրանք**՝ միսը ոսկորից մեխանիկական միջոցներով առանձնացնելու եղանակով ստացված ցանկացած արտադրանք, որի արդյունքում միսը կորցնում կամ ձևափոխում է իր նախնական կառուցվածքը:

5) **պաղեցում**՝ գործընթաց, երբ ձկնորսության արտադրանքը հասցվում է սառույցի հալմանը մոտ ջերմաստիճանի:

**III. ՁԿՆՈՐՄՈՒԹՅԱՆ ԹԱՐՄ ԱՐՏԱՊՐԱՆՔԻ ՈՐՄԻՑ ՄԻՆԶԵՎ ՑԱՄԱՔ
ՓՈՒՍԱՐՄԱՆԸ ԵՎ ԻՐԱՑՄԱՆԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ՀԻԳԻԵՆԻԿ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐԸ**

6. Ձկնորսության թարմ արտադրանքի՝ որսից մինչև ցամաք փոխադրման գործընթացում անհրաժեշտ է՝

1) ապահովել բարձր, փոխադրման և բեռնաթափման ընթացքում սննդի հետ շփման համար թույլատրված հեշտ մաքրման և ախտահանման ենթարկվող նյութերից պատրաստված սարքավորումների օգտագործումը և նորոգ ու մաքուր վիճակում պահպանումը.

2) բացառել բարձր, փոխադրման և բեռնաթափման ընթացքում ձկնորսության արտադրանքի աղտոտումը, մասնավորապես, ապահովել՝

ա. բարձր, փոխադրման և բեռնաթափման գործընթացների արագ իրականացումը,

բ. բարձր, փոխադրման և բեռնաթափման ընթացքում ձկնորսության թարմ արտադրանքի արևի ճառագայթների և ջերմության այլ աղբյուրների ազդեցությունից պաշտպանվածությունը,

գ. ձկնորսության թարմ արտադրանքի՝ միայն խմելու կամ մաքուր ջրով լվացումը,

դ. ձկնորսության թարմ արտադրանքի պաղեցման կամ պահման համար միայն խմելու կամ մաքուր ջրից ստացված սառույցի օգտագործումը,

ե. ձկնորսության թարմ արտադրանքի պահման համար անհրաժեշտ համապատասխան պայմաններով ջերմային միջավայրի ապահովվածությունը, իսկ անհրաժեշտության դեպքում՝ սառույցի վրա անհապաղ տեղավորումը,

զ. ձկնորսության թարմ արտադրանքի ուտելի մասերի անցանկալի վնասվածքներ առաջացնող սարքավորումների և միջոցների օգտագործման բացառումը:

7. Ձկնորսության թարմ արտադրանքի մեծածախ առևտրի, աճուրդների, ցուցադրման և պահման գործընթացներում անհրաժեշտ է՝

1) ապահովել այդ նպատակով նախատեսված տարածքներում ժամանակավոր և սննդում օգտագործելու համար ոչ պիտանի ձկնորսության արտադրանքի առանձնացված պահման համար անհրաժեշտ սառնարանային փակվող տարածքների առկայությունը.

2) ապահովել ձկնորսության արտադրանքի վաճառքի համար ցուցադրման կամ դրանց պահման տարածքների՝

ա. այլ նպատակներով օգտագործման բացառումը,

բ. արտանետվող գազեր արձակող փոխադրամիջոցների, որոնք կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ արտադրանքի որակի վրա, մուտքի բացառումը,

գ. կենդանիների մուտքի բացառումը,

դ. բավարար լուսավորվածությունը:

8. Ձկնորսության թարմ արտադրանքը՝ բացառությամբ կենդանի վիճակում պահման համար նախատեսվածների, բեռնաթափումից անմիջապես հետո պետք է պաղեցվի և պահվի սառույցի հալման ջերմաստիճանին մոտ ջերմաստիճանում:

IV. ՁԿՆՈՐՍՈՒԹՅԱՆ ԹԱՐՄ ԱՐՏԱԴՐԱՆՔԻ ՄՇԱԿՄԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐԸ

9. Մշակման կազմակերպություն մուտք եղած ձկնորսության թարմ արտադրանքին ներկայացվող պահանջներն են՝

1) անմիջապես չմշակվող կամ չվերամշակվող կամ չառաքվող չփաթեթավորված ձկնորսության թարմ արտադրանքի համապատասխան տարածքներում՝ սառույցի մեջ՝ սառույցի շերտի սահմանված հաճախականությամբ ավելացմամբ պահումը.

2) անմիջապես չմշակվող փաթեթավորված ձկնորսության թարմ արտադրանքի սառույցի հալման ջերմաստիճանին մոտ ջերմաստիճանում պահումը.

3) մշակման գործողությունների հիգիենիկ պատշաճ պայմաններում իրականացումը: Տեխնիկական և արտադրական հնարավորությունների առկայության դեպքում որսից և (կամ) բեռնաթափումից անմիջապես հետո՝ կարճ ժամանակահատվածում փորոտիքի հեռացման ապահովումը.

4) գլխատումից և փորոտիքի հեռացումից անմիջապես հետո ձկնորսության արտադրանքի մանրակրկիտ լվացումը խմելու կամ մաքուր ջրով.

5) մշակման ընթացքում առանձնացվող ներքին օրգանների և մարդու առողջության համար վտանգավոր այլ մասերի անհապաղ հեռացումը սննդի համար նախատեսված ձկնորսության արտադրանքից և դրանց առանձին պահումը.

6) ձկնորսության արտադրանքից առանձնացվող մարդու սննդի համար նախատեսված մթերքի և ենթամթերքի (ձկնկիթ, լյարդ կամ այլն) սառեցումը կամ սառույցի մեջ՝ սառույցի հալման աստիճանին մոտ ջերմաստիճանում պահումը.

7) ձկնորսության արտադրանքի կտրատման և ֆիլեի անջատման գործընթացների՝ դրանց աղտոտումը կամ ֆիլեի ու ձկան կտորների փչացումը կանխարգելող

պայմաններում իրականացումը, իսկ կտրատումից և ֆիլեի անջատումից հետո, կարճ ժամանակահատվածում դրանց փաթեթավորումը և պաղեցումը.

8) չփաթեթավորված մշակված սառույցի մեջ պահվող ձկնորսության թարմ արտադրանքի տեղափոխման կամ պահման համար օգտագործվող բեռնարկղերից սառույցի հալումից առաջացող ջրի հոսքի ապահովումը:

10. Թույլատրվում է չկտրատված, փորոտիքը հեռացրած ձկնորսության արտադրանքը պահել և մինչև հետագա մշակող կամ վերամշակման կազմակերպություն տեղափոխել սառը ջրում:

11. Պահածոյացման նպատակով նախատեսված մշակման չենթարկված ձուկն աղաջրում սառեցնելու դեպքում մթերքի ջերմաստիճանը պետք է հասցվի Յելսիուսի մինչև -9 կամ ավելի ցածր աստիճանի, իսկ աղաջուրը չպետք է հանդիսանա ձկան աղտոտման աղբյուր:

12. Ձկնորսության թարմ արտադրանքի սառեցման կազմակերպությանը ներկայացվող պահանջներն են՝

1) կազմակերպությունը պետք է ունենա՝

ա. անհրաժեշտ հզորության սառնարանային սարքավորումներ, որոնք ապահովում են մթերքի ներսի ջերմաստիճանի արագ իջեցումը Յելսիուսի -18 և ավելի ցածր աստիճանի,

բ. ձկնորսության սառեցված արտադրանքի պահման համար անհրաժեշտ Յելսիուսի -18 և ավելի ցածր աստիճան ապահովող սառցախցիկներ.

2) սառցախցիկները պետք է կահավորված լինեն ջերմաստիճանը գրանցող սարքերով՝ տեղակայված սառցախցիկի ամենաբարձր ջերմաստիճանային գոտում, այնպես, որ դրանց ցուցմունքը լինի տեսանելի.

3) սառցախցիկները պետք է լինեն բավարար հերմետիկ՝ դրանցում պահվող մթերքի աղտոտումը բացառելու նպատակով.

4) սառցախցիկները և բեռնարկղերը, որոնցում պահվում է ձկնորսության արտադրանքը, պետք է ապահովեն արտադրանքի պահումը հիգիենիկ պատշաճ պայմաններում և, անհրաժեշտության դեպքում, նախագծված և պատրաստված լինեն այնպես, որ ձկնորսության արտադրանքը չշփվի սառույցի հալումից առաջացող ջրի հետ:

13. Միսը ոսկորից մեխանիկական եղանակով առանձնացումից ստացված ձկնորսության արտադրանքի արտադրությանը ներկայացվող պահանջներն են՝

1) օգտագործվող հումքը պետք է բավարարի հետևյալ պահանջները՝

ա. միայն ամբողջական ձուկը և ոսկորներից անջատված ֆիլեն կարող են օգտագործվել միսը ոսկորից մեխանիկական եղանակով առանձնացումից ստացվող ձկնորսության արտադրանքի արտադրության համար,

բ. օգտագործվող հումքը չպետք է պարունակի ձկան ներքին օրգանների մնացորդներ.

2) արտադրական գործընթացը պետք է բավարարի հետևյալ պահանջները՝

ա. մեխանիկական եղանակով առանձնացումը պետք է կատարվի ֆիլեի անջատումից անմիջապես հետո,

բ. ամբողջական ձուկ օգտագործելու դեպքում այն պետք է նախապես փորոտիքից մաքրված և լվացված լինի,

գ. մեխանիկական եղանակով առանձնացումից ստացված ձկնորսության արտադրանքն այնուհետև կարճ ժամկետում պետք է սառեցվի կամ, որպես բաղադրիչ, խառնվի սառեցման համար նախատեսված այլ արտադրանքին կամ պահվի թույլատրելի այլ եղանակով:

14. Մակաբույծներից պաշտպանվելու նպատակով՝

1) սույն ենթակետի «ա», «բ» և «գ» պարբերություններում նշված հումքի կամ վերամշակված ձկնորսության արտադրանքի բոլոր մասերը պետք է 24 ժամից ոչ պակաս ժամանակահատվածում սառեցվեն Յելսիուսի -20 կամ ավելի ցածր աստիճանի ջերմաստիճանում՝

ա. հում կամ կիսահում վիճակում վիճակում օգտագործվող ձկնորսության արտադրանքը,

բ. ծովատառեխ, թյունիկ (սկումբրիա), ծովային մանրաձուկ (շաբրոտ) և մարդու կողմից չվերահսկվող պայմաններում ապրող ատլանտյան ու խաղաղօվկիանոսյան սաղմոն ցեղի այն ձկներից ստացված արտադրանքը, որոնք ենթարկվել են սառը ապխտման, և ապխտման ամբողջ ժամանակահատվածում, ձկնորսության արտադրանքի ներքին ջերմաստիճանը կազմել է Յելսիուսի +60 աստիճանից ոչ ավելի,

գ. ձկնորսության մարինացված և (կամ) աղադրված արտադրանքը, եթե ընտրված մշակումը բավարար չէ ոչնչացնելու կլոր որդերի (nematode) թրթուրները.

2) սննդի շղթայի օպերատորները սույն կետի 1-ին ենթակետում նշված մշակումները կարող են չկիրառել միայն այն դեպքերում, երբ՝

ա. առկա են հավաստի համաճարակաբանական տվյալներ, որ տվյալ ձկնատեսակների ծագման ձկնորսության շրջանները մակաբույծների առկայության առումով առողջության համար վտանգ չեն ներկայացնում,

բ. դա թույլատրված է պետական կառավարման լիազոր մարմնի կողմից.

3) սույն կետի 1-ին ենթակետում նշված մշակումների ենթարկված շուկայահանվող ձկնորսության արտադրանքն ուղեկցող փաստաթուղթը պետք է պարունակի համապատասխան նշում՝ մշակման եղանակի մասին:

**V. ԽԵՑԳԵՏՆԱԿԵՐՊԵՐԻ ԵՎ ՓՈՓԿԱՍԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ԵՓՄԱՆԸ
ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐԸ**

15. Սննդի շղթայի այն օպերատորները, որոնք իրականացնում են խեցգետնակերպերի և փափկամարմինների եփումը, պետք է ապահովեն հետևյալ պահանջները՝

1) եփման նպատակով պետք է օգտագործվի խմելու կամ մաքուր ջուր.

2) խեցգետնակերպերը և փափկամարմինները եփվելուց անմիջապես հետո պետք է արագ պաղեցվեն.

3) եթե չի կիրառվում պահածոյացման այլ եղանակ, ապա պաղեցումը պետք է շարունակել մինչև սառույցի հալման աստիճանին մոտ ջերմաստիճանին հասցնելը.

4) աղտոտումից խուսափելու նպատակով կեղևահանումը և խեցազատումը պետք է իրականացվեն հիգիենիկ պատշաճ պայմաններում, իսկ եթե այդ գործընթացները կատարվում են ձեռքով, պետք է առանձնակի ուշադրություն ցուցաբերվի աշխատողների ձեռքերի մաքրությանը.

5) եփված խեցգետնակերպերն ու փափկամարմինները կեղևահանումից ու խեցազատումից անմիջապես հետո, կարճ ժամկետում, պետք է պաղեցվեն կամ սառեցվեն մինչև VIII բաժնում նշված ջերմաստիճանը:

**VI. ԶԿՆՈՐՍՈՒԹՅԱՆ ԱՐՏԱՊՐԱՆՔԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ
ՀԻԳԻԵՆԻԿ ՆՈՐՄԵՐԸ**

16. Սննդի շղթայի ձկնորսության արտադրանքի իրացման գործընթացում ներգրավված օպերատորները պետք է ապահովեն, որ շուկայահանվող ձկնորսության արտադրանքը բավարարի ինչպես Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված մանրէաբանական չափանիշներին, այնպես էլ հետևյալ հիգիենիկ նորմերին՝

1) պետք է հետազոտվեն ձկնորսության արտադրանքի զգայորոշման ցուցանիշները, որպեսզի, մասնավորապես, ապահովեն ձկնորսության արտադրանքի թարմությունը բնութագրող չափանիշները.

2) հիստամինի պարունակությունը չպետք է գերազանցի թույլատրելի առավելագույն քանակությունը.

3) պետք է բացառվի ձկնորսության չմշակված արտադրանքի շուկայահանումը, եթե քիմիական հետազոտություններով պարզվել է, որ ցնդող (ազատ) ազոտի ընդհանուր պարունակությունը գերազանցում է SՎԲ-Ն-ի (TVB-N) կամ ՏՄԱ-Ն-ի (TMA-N) համար սահմանված թույլատրելի առավելագույն քանակությունները.

4) ձկնորսության արտադրանքը պետք է ենթարկվի տեսողական հետազոտության, որպեսզի հայտնաբերվեն տեսանելի մակաբույծները և բացառվի մակաբույծներով վարակված ձկնորսության արտադրանքի շուկայահանումը.

5) պետք է բացառվի մարդու առողջության համար վտանգավոր թունավոր նյութեր պարունակող ձկնորսության արտադրանքի շուկայահանումը, մասնավորապես՝

ա. տետրադոնտիդ (Tetraodontidae), մոլիդ (Molidae), դիոդոնտիդ (Diodontidae) և կանտիգաստերիդ (Canthigasteridae) դասերի թունավոր ձկներից ստացված,

բ. սիգուատոքսին (ciguatotoxin) կամ մկանները կաթվածահարող կենսաթույն պարունակող ձկնորսության արտադրանքը՝ բացառությամբ երկփեղկ փափկամարմիններից, փշամորթերից, թաղանթավորներից և ծովային փորոտանի փափկամարմիններից ստացված ձկնորսության արտադրանքի, եթե արտադրվել են դրանց արտադրությանը ներկայացվող պահանջներով, և կենսաթույնի պարունակությունը չի գերազանցում աղյուսակում նշված առավելագույն չափաքանակները:

Աղյուսակ

Ծովային կենսաթույնի անվանումը	Չափի միավորը	Թույլատրելի առավելագույն չափաքանակը
Փափկամարմինների կաթվածահարող կենսաթույն (paralytic shellfish poison (PSP))	մգ/կգ	800

Փափկամարմինների հիշողության կորուստ պատճառող կենսաթույն (amnesic shellfish poison (ASP))	մգ/կգ, արտահայտված դոմոիկ (domoic) թթվով	20
Օկադաիկ (okadaic acid) թթու, դինոֆիզիստոքսինների (dinophysistoxins) և պեկտենոտոքսինների (pectenotoxins) ընդհանուր քանակությունը	մկգ/կգ, օկադաիկ թթվին համարժեք	160
Եսսոտոքսիններ (yessotoxins)	մգ/կգ, էսսոտոքսինին համարժեք	1
Ազասպիրաթթուներ (azaspiracids)	մկգ/կգ, ազասպիրաթթվին համարժեք	160

**VII. ՁԿՆՈՐՄՈՒԹՅԱՆ ԱՐՏԱՊՐԱՆՔԻ ՓԱԹԵԹԱՎՈՐՄԱՆԸ
ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐԸ**

17. Բեռնարկղերը, որոնցում ձկնորսության թարմ արտադրանքը պահվում է սառույցի մեջ, պետք է լինեն անջրանցիկ և ապահովեն սառույցի հալումից առաջացող ջրի հոսքը:

18. Ձկնորսության արտադրանքի պաղեցման համար նախատեսված սառույցը պետք է պահվի դրա աղտոտումը բացառող պայմաններում:

19. Պետք է ապահովել, որ ձկնորսության արտադրանքը փաթեթավորող նյութերը՝

- 1) չհանդիսանան աղտոտման աղբյուր.
- 2) պահվեն այնպես, որ բացառվի աղտոտման վտանգը.
- 3) բազմակի օգտագործման նախատեսված լինելու դեպքում՝ հեշտությամբ լվացվեն և անհրաժեշտության դեպքում ախտահանվեն:

**VIII. ՁԿՆՈՐՄՈՒԹՅԱՆ ԱՐՏԱՊՐԱՆՔԻ ՊԱՀՄԱՆԸ
ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐԸ**

20. Ձկնորսության թարմ, հալեցված-չմշակված և խեցգետնակերպերի ու փափկամարմինների եփված-պաղեցված արտադրանքը պետք է պահվի սառույցի հալման աստիճանին մոտ ջերմաստիճանում:

21. Ձկնորսության սառեցված արտադրանքը պետք է պահվի Յելսիուսի մինչև -18 և ավելի ցածր ջերմաստիճանում, իսկ աղաջրում պահվող, պահածոների արտադրության համար նախատեսված սառեցված ամբողջական ձուկը՝ Յելսիուսի մինչև -9 և ավելի ցածր ջերմաստիճանում:

22. Ձկնորսության կենդանի արտադրանքը պետք է պահվի սննդամթերքի անվտանգությունը և կենսունակությունն ապահովող ջերմաստիճանում և պայմաններում:

**IX. ՁԿՆՈՐՄՈՒԹՅԱՆ ԱՐՏԱՊՐԱՆՔԻ ՓՈԽԱՊՐՄԱՆԸ
ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ՊԱՀԱՆՁՆԵՐԸ**

23. Ձկնորսության արտադրանքի փոխադրման ժամանակ պետք է ապահովվի պահանջվող ջերմաստիճանը, մասնավորապես՝

1) ձկնորսության թարմ, հալեցված-չմշակված և խեցգետնակերպերի ու փափկամարմինների եփված-սառեցված արտադրանքը պետք է պահվի սառույցի հալման աստիճանին մոտ ջերմաստիճանում.

2) ձկնորսության սառեցված արտադրանքը՝ բացառությամբ աղաջրում պահվող, պահածոների արտադրության համար նախատեսված սառեցված ամբողջական ձկների, փոխադրման ամբողջ ընթացքում արտադրանքի բոլոր մասերը պետք է պահվեն Յելսիուսի մինչև -18 և ավելի ցածր հաստատուն ջերմաստիճանում, իսկ ջերմաստիճանի հնարավոր կարճաժամկետ շեղումը չպետք է գերազանցի Յելսիուսի +3 աստիճանը:

24. Մույն կանոնակարգի 23-րդ կետի 2-րդ ենթակետի պահանջները կարող են չապահովվել, եթե ձկնորսության սառեցված արտադրանքը փոխադրվում է հալեցման համար նախատեսված սննդի կազմակերպություն՝ հետագա մշակման և (կամ) վերամշակման նպատակով, եթե երթուղին կարճ է, և դրա համար կա պետական կառավարման լիազոր մարմնի թույլտվությունը:

25. Ձկնորսության արտադրանքը սառույցի մեջ փոխադրելու դեպքում սառույցի հալումից առաջացող ջուրը չպետք է շփվի ձկնորսության արտադրանքի հետ:

26. Շուկայահանվող ձկնորսության կենդանի արտադրանքը պետք է փոխադրվի սննդամթերքի անվտանգությունը և կենսունակությունն ապահովող պայմաններում:

**ԼԵՈՆԱՑԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ
ՂԵԿԱՎԱՐ-ՆԱԽԱՐԱՐ**

Լ. ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

**ԶՈՐԱՀԱՎԱՔԱՅԻՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ՕՐԻՆԱԿԵԼԻ
ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

«Զորահավաքային նախապատրաստության և զորահավաքի մասին»
Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենքի 17-րդ հոդվածին
համապատասխան՝ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավա-
րությունը **ն ր ո շ ու մ է**:

1. Հաստատել զորահավաքային մարմինների օրինակելի կանոնադրու-
թյունը՝ համաձայն հավելվածի:

2. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակմանը
հաջորդող օրվանից:

ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՉԱՊԵՏ

Ա. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Օ Ր Ի Ն Ա Կ Ե Լ Ի Կ Ա Ն Ո Ն Ա Դ Ր ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն

ԶՈՐԱՀԱՎԱՔԱՅԻՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ

I. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՑԹՆԵՐ

1. Զորահավաքային մարմինների օրինակելի կանոնադրության (այսուհետև՝ կանոնադրություն) նպատակն է սահմանել այդ մարմինների իրավունքներն ու պարտականությունները, ենթակայությունը, խնդիրները և դրանց լուծման հիմնական ուղղությունները:

2. Զորահավաքային մարմիններն ստեղծվում են պետական մարմիններում, տեղական ինքնակառավարման մարմիններում ու զորահավաքային առաջադրանք կատարող կազմակերպություններում:

Պետական մարմիններում զորահավաքային մարմինների իրավասություններն իրականացնում են համապատասխան կառուցվածքային ստորաբաժանումները:

3. Զորահավաքային մարմիններն իրենց աշխատանքի ընթացքում ղեկավարվում են Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության Սահմանադրությամբ, Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերով, օրենքներով և այլ իրավական ակտերով ու անմիջական ղեկավարի որոշումներով, որի վրա անհատական պատասխանատվություն է դրված զորահավաքային նախապատրաստության միջոցառումների կազմակերպման և իրականացման համար:

II. ԶՈՐԱՀԱՎԱՔԱՅԻՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ԽՆԴԻՐՆԵՐՆ

ՈՒ ԳՈՐԾԱՌՈՒՑԹՆԵՐԸ

4. Զորահավաքային մարմինների հիմնական խնդիրներն են խաղաղ ժամանակ զորահավաքային նախապատրաստության և քաղաքացիական պաշտպանության աշխատանքների կազմակերպումը և համակարգումը:

5. Զորահավաքային նախապատրաստության խնդիրներին համապատասխան՝

1) պետական մարմիններում ստեղծվող զորահավաքային մարմինները տվյալ բնագավառի զորահավաքային նախապատրաստության մասով իրականացնում են՝

ա. զորահավաքային նախապատրաստության համակարգի ղեկավարումը,

բ. զորահավաքային նախապատրաստության ծրագրերի, պլանների մշակման աշխատանքների գիտամեթոդական, տեղեկատվական, մեթոդական և կազմակերպչական ապահովումը,

գ. զորահավաքային նախապատրաստության մասով՝ պետական պաշտպանական պատվերի (առաջադրանքի) կատարումն ապահովող միջոցառումների նախապատրաստումը,

դ. զորահավաքային առաջադրանքների կատարումն ապահովող միջոցառումների մշակումը և անհրաժեշտության դեպքում՝ դրանց իրականացումը,

ե. զորահավաքային նախապատրաստության միջոցառումների կատարման վերաբերյալ պետական մարմնի ղեկավարին հաշվետվություն ներկայացնելը,

զ. զորահավաքային պլանների կատարման և զորահավաքային ծավալման ուսումնական վարժանքների անցկացման կազմակերպումն ու իրականացումը,

է. սահմանված կարգով պետական մարմնի զինապարտների հաշվառումը,

ը. սպառազինության և տեխնիկայի, կարևորագույն քաղաքացիական արտադրանքների, բնակչության կենսապահովման համակարգերի, առավելագույն վտանգ ու ազգային արժեքներ ներկայացնող օբյեկտների փաստաթղթերի ապահովագրական ֆոնդի ստեղծումը,

թ. զորահավաքային առաջադրանքների (պատվերների) կատարման և խնդիրների իրագործման ժամանակ, զորահավաքային պլանների համաձայն, կազմակերպություններից կամ քաղաքացիներից շենքեր, շինություններ, հողամասեր, գույք, տրանսպորտային և այլ նյութական միջոցներ վերցնելու, ինչպես նաև նրանց տնտեսական գործունեության ուղղվածությունը փոփոխելու ժամանակ համապատասխան ակտերի կազմումը.

2) տեղական ինքնակառավարման մարմիններում և զորահավաքային առաջադրանք կատարող կազմակերպություններում ստեղծվող զորահավաքային մարմինները զորահավաքային նախապատրաստության մասով իրականացնում են՝

ա. սահմանված գորահավաքային առաջադրանքի կատարումն ապահովող գորահավաքային պլանի մշակման աշխատանքի կազմակերպումը,

բ. գորահավաքային պլանների կատարումն ապահովող միջոցառումների մշակումը և իրականացումը,

գ. գորահավաքային նախապատրաստության մասով պաշտպանական պատվերի (առաջադրանքը), ինչպես նաև համապատասխան պայմանագրերի կատարումն ապահովող միջոցառումների մշակումը,

դ. սահմանված կարգով կազմակերպության ղեկավար անձնակազմի, մասնագետների և որակյալ բանվորների ամրագրման աշխատանքների իրականացումը,

ե. գորահավաքային նախապատրաստական միջոցառումների իրականացման արդյունքների վերաբերյալ հաշվետվություն ներկայացնելը,

զ. գորահավաքային նախապատրաստության ոլորտին առնչվող այլ աշխատանքներ:

6. Քաղաքացիական պաշտպանության բնագավառում գորահավաքային մարմինները, համագործակցելով քաղաքացիական պաշտպանության ոլորտի լիազոր մարմնի հետ, իրականացնում են հետևյալ գործառնությունները՝

1) քաղաքացիական պաշտպանության պլանների մշակում ու մասնակցություն դրանց մշակման աշխատանքներին.

2) համապատասխան կառուցվածքային ստորաբաժանումների հետ համատեղ քաղաքացիական պաշտպանության զարգացման և այդ նպատակի համար ներդրումների, նյութատեխնիկական միջոցների և աշխատանքային ռեսուրսների վերաբերյալ առաջարկությունների մշակում.

3) քաղաքացիական պաշտպանության ղեկավար կազմի քաղաքացիական պաշտպանության գծով պատրաստման կազմակերպում.

4) կառուցվածքային ստորաբաժանումների կողմից քաղաքացիական պաշտպանության գծով պարտականությունների կատարման նկատմամբ հսկողություն.

5) կառուցվածքային և տարածքային ստորաբաժանումների աշխատողների կողմից իրականացվող քաղաքացիական պաշտպանության ոլորտի աշխատանքների համակարգում.

6) ղեկավար կազմի հանձնարարությամբ՝ կառուցվածքային և տարածքային ստորաբաժանումների՝ քաղաքացիական պաշտպանության գծով գործունեության ուսումնասիրություններին մասնակցություն.

7) սահմանված կարգով քաղաքացիական պաշտպանության վերաբերյալ ներկայացվող հաշվետվությունների վերլուծություն և դրա արդյունքները ղեկավարին ներկայացնելը.

8) իր լիազորությունների սահմաններում, ինչպես նաև մարմնի ղեկավարի հանձնարարությամբ, առաջարկությունների, տեղեկանքների, հաշվետվությունների, զեկուցագրերի և այլ գրությունների նախապատրաստում.

9) կառուցվածքային, տարածքային և առանձնացված ստորաբաժանումների աշխատողներին մասնագիտական հարցերի վերաբերյալ խորհրդատվական օգնության ցուցաբերում.

10) քաղաքացիական պաշտպանության հարցերով անձնակազմի նախապատրաստության և քաղաքացիական պաշտպանության աշխատանքների կատարելագործման վերաբերյալ առաջարկությունների մշակում և դրանք ներկայացնելը.

11) քաղաքացիական պաշտպանության ոլորտին վերաբերվող այլ հարցերի համակարգում և քաղաքացիական պաշտպանության միջոցառումների կազմակերպում:

7. Զորահավաքային մարմիններն իրավունք ունեն՝

1) առաջարկություններ ներկայացնելու գորահավաքային նախապատրաստության և գորահավաքի ու քաղաքացիական պաշտպանության աշխատանքների կատարելագործման վերաբերյալ.

2) իրենց իրավասության սահմաններում խորհրդակցություններ հրավիրելու.

3) իրենց իրավասության սահմաններում համակարգելու գորահավաքային նախապատրաստության և գորահավաքի ու քաղաքացիական պաշտպանության հետ կապված միջոցառումները:

**III. ԶՈՐԱՀԱՎԱՔԱՅԻՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ,
ԵՆԹԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ԳԱՂՏՆԻ ԳՈՐԾԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ**

8. Զորահավաքային մարմնի կառուցվածքը և կազմը որոշվում են՝ ելնելով զորահավաքային նախապատրաստության աշխատանքների բնույթից և ծավալից:

9. Զորահավաքային մարմնի ղեկավարը ենթարկվում է պետական մարմնի աշխատակազմի, համայնքի և կազմակերպության ղեկավարներին:

10. Զորահավաքային մարմինների գաղտնի գործավարությունն իրականացվում է Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

**ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ
ՂԵԿԱՎԱՐ-ՆԱԽԱՐԱՐ**

Լ. ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

15 մարտի 2017թ.

N 169-Ն

ք.Ստեփանակերտ

ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ
2012 ԹՎԱԿԱՆԻ ՄԱՅԻՍԻ 29-Ի N 344-Ն ՈՐՈՇՄԱՆ ՄԵՋ
ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

«Իրավական ակտերի մասին» Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենքի 71-րդ հոդվածին համապատասխան՝ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարությունը **ոքոշում է**:

1. Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարության 2012 թվականի մայիսի 29-ի «Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր արտակարգ իրավիճակների պետական ծառայության կանոնադրությունը և կառուցվածքը հաստատելու և Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարության 2005 թվականի փետրվարի 28-ի N 110 որոշումն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին» N 344-Ն որոշմամբ հաստատված N 3 հավելվածի 1-ին կետի «451» և «383» թվերը փոխարինել «461» և «393» թվերով:

2. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակմանը հաջորդող օրվանից:

ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՉԱՊԵՏ

Ա. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

15 մարտի 2017թ.

N 172-Ն

ք.Ստեփանակերտ

ԽՍԵԼՈՒ ԵՎ ՈՌՈԳՄԱՆ ՁՐԻ ՄԱՏԱԿԱՐԱՐՄԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՍՈՒԲՍԻԴԱՎՈՐՄԱՆ ԱՌԱՎԵԼԱԳՈՒՅՆ ՉԱՓԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարության 2016 թվականի դեկտեմբերի 26-ի «Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության 2017 թվականի պետական բյուջեի կատարումն ապահովող միջոցառումների մասին» N 865-Ն որոշմանը համապատասխան՝ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարությունը **ո ր ո շ ու մ է**.

1. Հաստատել «Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության 2017 թվականի պետական բյուջեի մասին» Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենքի N 1 հավելվածի 06 բաժնի 3 խմբի 1 դասի «01. Խմելու և ոռոգման ջրի մատակարարման ծառայությունների սուբսիդավորում» ծախսային ծրագրով նախատեսված խմելու և ոռոգման ջրի մատակարարման ծառայությունների 2017 թվականի սուբսիդավորման առավելագույն չափերը՝ ըստ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության պետական կառավարման մարմինների և դրանց ենթակա կազմակերպությունների՝ համաձայն հավելվածի:

2. Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության ֆինանսների նախարարությանը՝ ֆինանսավորումն իրականացնել սույն որոշման հավելվածում նշված փակ բաժնետիրական ընկերությունների կողմից ներկայացված և լիազոր մարմինների կողմից հաստատված նախահաշիվների հիման վրա:

3. Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության գյուղատնտեսության նախարարությանը՝ սույն որոշման հավելվածի աղյուսակի 1.2 տողում նշված ֆինանսավորումն իրականացնել Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարության 2016 թվականի օգոստոսի 29-ի N 502-Ն որոշմամբ հաստատված կարգի համաձայն:

4. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակմանը հաջորդող օրվանից, իսկ դրա գործողությունը տարածվում է 2017 թվականի հունվարի 1-ից հետո ծագած հարաբերությունների վրա:

ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱՔԱՂԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՉԱՊԵՏ

Ա. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

**ԽՄԵԼՈՒ ԵՎ ՈՌՈԳՄԱՆ ՋՐԻ ՄԱՏԱԿԱՐԱՐՄԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
 2017 ԹՎԱԿԱՆԻ ՍՈՒԲՍԻԴԱՎՈՐՄԱՆ ԱՌԱՎԵԼԱԳՈՒՅՆ ՉՍՓԵՐԸ**

(հազար դրամ)

Հ/հ	ԼՂՀ պետական կառավարման մարմինների և ենթակա կազմակերպությունների անվանումները	Գումարը
1	<i>ԼՂՀ գյուղատնտեսության նախարարություն</i>	170 000,0
1.1	«Ջրային տնտեսություն» ՓԲԸ	15 000,0
1.2	Մեխանիկական եղանակով մատակարարվող ոռոգման ջրի համար ծախսված էլեկտրաէներգիայի արժեքի սուբսիդավորում	155 000,0
2	<i>ԼՂՀ քաղաքաշինության նախարարություն</i>	240 000,0
2.1	«Ջրամատակարարում և ջրահեռացում» ՓԲԸ	240 000,0
3	<i>Ստեփանակերտի քաղաքապետարան</i>	60 000,0
3.1	«Ջրմուղ-կոյուղի» ՓԲԸ	60 000,0
4	<i>Շուշիի շրջանի վարչակազմ</i>	30 000,0
4.1	«Բարեկարգում» ՓԲԸ	30 000,0
5	<i>Քաշաթաղի շրջանի վարչակազմ</i>	300 000,0
5.1	«Քաշաթաղի ջրամատակարարում» ՓԲԸ	300 000,0
	Ընդամենը	800 000,0

ԼԵՌՆԱՑԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
 ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ
 ՂԵԿԱՎԱՐ-ՆԱԽԱՐԱՐ

Լ. ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

**ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ
2015 ԹՎԱԿԱՆԻ ՄԱՅԻՍԻ 26-Ի N 306-Ն ՈՐՈՇՄԱՆ ՄԵՋ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ
ԵՎ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

«Իրավական ակտերի մասին» Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենքի 71-րդ հոդվածին համապատասխան՝ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարությունը **ս ք ո շ ու մ է.**

1. Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարության 2015 թվականի մայիսի 26-ի «Հիփոթեքային վարկի սպասարկման համար վճարված տոկոսների գումարների չափով վարձու աշխատողների և անհատ ձեռնարկատերերի կողմից վճարված եկամտային հարկի գումարների վերադարձման կարգը սահմանելու մասին» N 306-Ն որոշմամբ սահմանված կարգում կատարել հետևյալ լրացումները և փոփոխությունները.

1) կարգի 2-րդ կետում՝

ա. երկրորդ նախադասությունում «վարկի» բառից հետո լրացնել «պայմանագրով նախատեսված» բառերը, իսկ «բնակելի տան» բառերից հետո՝ «սեփականության իրավունքի պետական գրանցման վկայականով նախատեսված» բառերը,

բ. երկրորդ նախադասությունից առաջ լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նոր նախադասություն.

«Ընդ որում, եկամտային հարկի գումարները վարձու աշխատողին և անհատ ձեռնարկատիրոջը ենթակա են վերադարձման միայն մեկ բնակարանի ձեռք բերմանը կամ մեկ անհատական բնակելի տան կառուցմանն ուղղված հիփոթեքային վարկի սպասարկման համար վճարվող տոկոսների դիմաց».

2) կարգի 4-րդ կետում «չափով» բառից հետո լրացնել «, բայց ոչ ավելի, քան տարեկան կտրվածքով 2 800 000 ՀՀ դրամը» բառերը, իսկ «հաշվետու եռամսյակի ամիսների համար ներկայացված եկամտային հարկի ամսական ամփոփ հաշվարկում հաշվարկված եկամտային հարկի գումարը» բառերը փոխարինել «եկամտային հարկի (եկամտահարկի և պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարների) գծով հարկային պարտավորության գումարն ամբողջությամբ» բառերով.

3) կարգի 5-րդ կետում «դրույքաչափով» բառից հետո լրացնել «՝ բայց ոչ ավելի, քան եռամսյակային կտրվածքով 700 000 ՀՀ դրամը» բառերը.

4) կարգի 6-րդ կետի 9-րդ ենթակետում վերջակետը փոխարինել միջակետով և լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 10-րդ ենթակետ.

«10) վերադաս հարկային մարմնի կողմից սահմանված ձևի հայտարարություն՝ տվյալ բնակարանում (անհատական բնակելի տանը) փաստացի բնակվելու և բնակարանը (անհատական բնակելի տունը) կամ դրա որևէ մասը վարձակալության կամ անհատույց օգտագործման հանձնված չլինելու, բացառությամբ մերձավոր ազգակցական կապի (երեխա, ամուսին, ծնող, քույր, եղբայր, պապ, տատ, թոռ) մեջ գտնվող անձանց վերաբերյալ:

Բնակարանը (անհատական բնակելի տունը) մերձավոր ազգակցական կապի (երեխա, ամուսին, ծնող, քույր, եղբայր, պապ, տատ, թոռ) մեջ գտնվող անձանց անհատույց օգտագործման հանձնված լինելու դեպքում՝ ներկայացվում է մերձավոր ազգակցական կապը հաստատող փաստաթղթերի պատճենները:

Սույն ենթակետում նշված հայտարարությունում ներառված տեղեկությունների հավաստիությունը պարզելու նպատակով հարկային մարմինը կարող է հարցում կատարել երրորդ անձանց և ստանալ տեղեկատվություն».

5) կարգի 7-րդ կետում «և 9-րդ ենթակետերով» բառերը փոխարինել « 9-րդ ենթակետերով և 10-րդ ենթակետի առաջին պարբերությամբ» բառերով.

6) կարգում 7.1-ին կետից հետո լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 7.2-րդ կետ.

«7.2. Սույն կարգի 6-րդ կետի 10-րդ ենթակետում նշված հայտարարությունը վարկառուն առաջին անգամ ներկայացնում է բնակարանի ձեռքբերումից կամ անհատական բնակելի տան ավարտական ակտը և գույքի սեփականության (կամ գույքի նկատմամբ իրավունքի) պետական գրանցման վկայականը ստանալու հաշվետու ժամանակահատվածում:».

7) կարգի 9-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«9. Եկամտային հարկի վերադարձման մասին դիմումը մերժվում է, եթե այն ներկայացնելու պահին հարկային գործակալն ամբողջությամբ չի մարել եկամտային հարկի (եկամտահարկի և պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարների) գծով հարկային պարտավորությունը կամ անհատ ձեռնարկատերն ամբողջությամբ չի մարել եկամտային հարկի (եկամտահարկի և պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարների) գծով հարկային պարտավորությունը և (կամ), եթե չեն ներկայացվել սույն կարգի 6-8-րդ կետերով պահանջվող փաստաթղթերը և (կամ) ներկայացված փաստաթղթերով կամ երրորդ անձանցից ստացած տեղեկություններով պարզ է դարձել, որ հիփոթեքային վարկը փաստացի չի ուղղվել բնակարանի ձեռքբերմանը կամ անհատական բնակելի տան կառուցմանը և (կամ) բնակարանի ձեռքբերումից կամ անհատական բնակելի տան ավարտական ակտը և գույքի սեփականության (կամ գույքի նկատմամբ իրավունքի) պետական գրանցման վկայականը ստանալու ամսաթվից սկսած՝ յուրաքանչյուր օրացուցային տարում վարկառուն առնվազն 183 օր փաստացի չի բնակվում տվյալ բնակարանում (անհատական բնակելի տանը) և (կամ) բնակարանը (անհատական բնակելի տունը) հանձնվել է վարձակալության կամ անհատույց օգտագործման, բացառությամբ մերձավոր ազգակցական կապի (երեխա, ամուսին, ծնող, քույր, եղբայր, պապ, տատ, թոռ) մեջ գտնվող անձանց: Եկամտային հարկի վերադարձման մասին դիմումը հարկային մարմնի կողմից մերժվելու դեպքում դիմումը ներկայացնելուն հաջորդող տասը աշխատանքային օրվա ընթացքում մերժման հիմքերի մասին ծանուցվում է վարկառուին:».

8) կարգի 10-րդ կետում «հինգ» բառը փոխարինել «տասը» բառով.

9) կարգի 12-րդ կետը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նոր պարբերությամբ.

«Սույն կարգի 6-րդ կետի 1-ին ենթակետում նշված դիմումում համավարկառուների կողմից վարկառուի բանկի անվանումը և հաշվի համարը նշված լինելու դեպքում վերադարձվող գումարը փոխանցելու համար գանձապետարան ներկայացվող վճարման հանձնարարականում նշվում են վարկառուի տվյալները:».

2. Այն համավարկառուները, որոնց համատեղ սեփականության իրավունքը նշված չէ մինչև սույն որոշումն ուժի մեջ մտնելը հարկային մարմին ներկայացված գույքի սեփականության (կամ գույքի նկատմամբ իրավունքի) պետական գրանցման վկայականում, մինչև 2017 թվականի մարտի 31-ը հարկային մարմին են ներկայացնում համատեղ սեփականության իրավունքի նշումով գույքի սեփականության (կամ գույքի նկատմամբ իրավունքի) պետական գրանցման վկայականի պատճենը:

3. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը և դրա գործողությունը տարածվում է 2017 թվականի հունվարի 1-ից հետո ծագած հարաբերությունների վրա:

**ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՉԱՊԵՏ**

Ա. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

17 մարտի 2017թ.

N 177-Ն

ք.Ստեփանակերտ

ՀՈՂԵՐԻ ՆՊԱՏԱԿԱՅԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ
ՓՈԽԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Ղեկավարվելով Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության հողային օրենսգրքի 7-րդ հոդվածի 2-րդ մասով՝ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարությունը **ս ք ո շ ու մ է.**

1. Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության Ստեփանակերտ քաղաքի վարչական սահմաններում՝ Ստեփանակերտ քաղաքի Ա. Առաքելյան փողոցի թիվ 10/3 հասցեում գտնվող քաղաքացու սեփականություն հանդիսացող արդյունաբերության ընդերքօգտագործման և այլ արտադրական նպատակային նշանակության 0,8973 հեկտար արդյունաբերական օբյեկտների հողերը, համաձայն հավելվածի, փոխադրել բնակավայրերի նպատակային նշանակության՝ խառը կառուցապատման հողերի:

2. Առաջարկել Ստեփանակերտի քաղաքապետին՝ ապահովել հողամասի նպատակային նշանակության փոփոխման պահին առկա կադաստրային արժեքների տարբերության գանձումը, եթե հողամասի նպատակային նշանակության փոփոխումից հետո դրա կադաստրային արժեքն ավելի բարձր է, քան մինչև փոփոխումը:

3. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակմանը հաջորդող օրվանից:

ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՉԱՊԵՏ

Ա. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ